CZAV

JAARVERSLAG 2018 2019

Crop Solutions.eu

Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A.

VAN EN VOOR BOEREN

INHOUDSOPGAVE

CZAV 2019 in vogelvlucht 4
Omzet en afzet 5
Voorwoord 7
Onze missie 11
Risicomanagement 13
Financiën 15
Ondernemingsraad 17
Personeel 19

Akkerbouw 23
Graan, aardappelen, uien en cichorei 23
Akkerbouw 25
Peulvruchten, spruiten en bollen 25
Fruitteelt 27
Veeteelt 29
Meststoffen, zaaigoed en GBM 31
Logistiek 33
Agriant 35
Agrea 36
Luc Pauwels 37
Agrimarkt 39
AgriSnellaad 40
AgriSneltank 41
Dank en advies 43
Organisatie 44

Jaarrekening 2018 - 2019 45
Enkelvoudige jaarrekening 57

VOORWOORD 7

AKKERBOUW 23

AGRISNELTANK 41

JAARREKENING 45

CZAV 2019 IN VOGELVLUCHT

DUURZAME ENERGIE

Samen met Rooftop Energy heeft CZAV belangrijke stappen gezet in het benutten van het dakoppervlak van de loodsen voor zonne-energie:

- In Axel en in Wemeldinge zijn in totaal reeds 3000 zonnepanelen geïnstalleerd.
- In 2020 zullen 1500 panelen worden toegevoegd in Dinteloord.

Hiermee wordt ongeveer 60% van het stroomverbruik van CZAV opgewekt op de daken van CZAV.

90-JARIG JUBILEUM

We kunnen terugkijken op een mooi jubileumjaar, CZAV bestond 90 jaar!
In diverse uitingen hebben we het jubileum op verschillende manieren belicht. Zo overhandigden we de leden een CZAV-snoeppot en kwamen diverse personen van binnen of buiten de coöperatie aan het woord in de CZAV Actueel. Zij vertelden over 90 jaar CZAV en hoe zij deze jaren hebben beleefd.

CZAV
VAN EN VOOR BOEREN 90 jaar

20STE EDITIE OPEN DAG

Op 19 juni 2019 organiseerde CZAV in samenwerking met AIKC Rusthoeve voor de 20ste keer de open dag. Een mijlpaal om bij stil te staan!

UITBREIDING

De graanfaciliteiten in Axel en Dinteloord worden uitgebreid. De loods in Axel is inmiddels gereed voor gebruik. In Dinteloord wordt er hard aan gewerkt de loods gereed te hebben voor oogst 2020.

VERKOOP AGRIMARKT

Op 12 juli sloot CZAV een overeenkomst met Jumbo inzake de verkoop van Agrimarkt B.V. Dit is een besluit dat strategisch en zakelijk gezien logisch is, door de ontwikkelingen in de supermarktbranche. Maar met een bijna 50 jarige historie van Agrimarkt was dit emotioneel voor vele leden en medewerkers. Vanzelfsprekend kwam daarom dit besluit hard aan.

NOMINATIE HAS-AWARDS

Wat een eer om genomineerd te worden voor de HAS-awards 'Duurzame Samenwerking Grootbedrijf', welke tijdens het jaarlijkse HAS Year Event worden uitgereikt. Een mooie beloning voor een uniek concept waarbij studenten en professionals samen werken aan innovatieve en praktijkgerichte oplossingen, voor vraagstukken van zowel vandaag als morgen, waarbij de aansluiting tussen onderwijs en beroepspraktijk niet vergeten mag worden.

OMZET EN AFZET

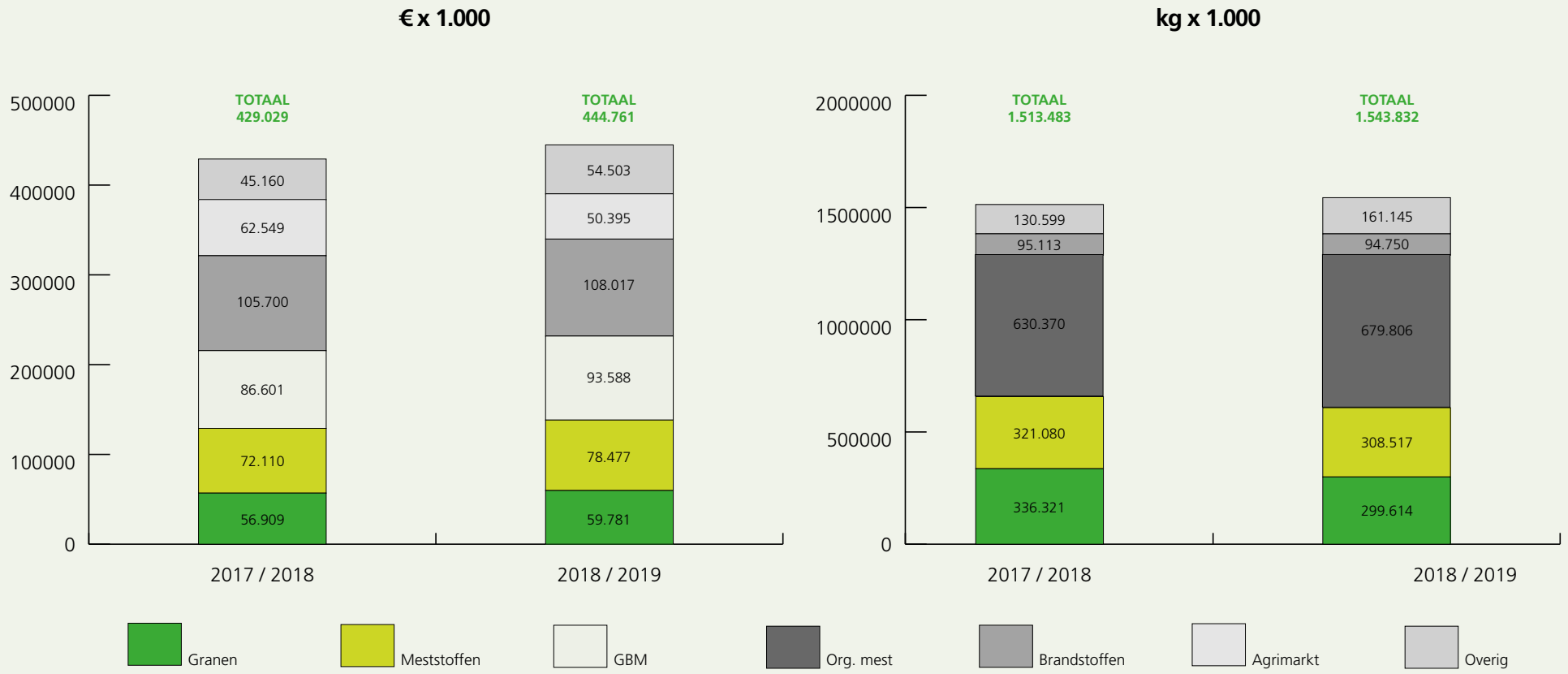

"Verandering is de enige constante"

VOORWOORD

Verandering is de enige constante!

Grote veranderingen vinden momenteel plaats in de agrarische sector. De ontwikkelingen volgen elkaar snel op, en dat lijkt structureel van aard te worden. Onder deze omstandigheden is het bijzonder moeilijk voor onze leden, ondernemers en CZAV om als coöperatie een langetermijnvisie en vervolgens een strategie te ontwikkelen. Kort op de bal spelen en blijven bijsturen is wellicht hoe we moeten ondernemen! Dat is soms ongewenst, maar CZAV zal alles in het werk blijven stellen om de ontwikkelingen te volgen. Verandering lijkt de enige constante in de bedrijfsvoering. CZAV heeft een sterk aanpassingsvermogen door een platte organisatie en actieve toezichthoudende organen (RvC en ledenraad) die snel kunnen reageren op ontwikkelingen. Daarnaast is een sterke financiële positie belangrijk om te acteren wanneer de situatie daar om vraagt.

De omzet van CZAV is in het afgelopen jaar gegroeid van € 429 naar € 445 miljoen. Er was groei in omzet en marktaandeel in alle belangrijke productgroepen. Daarnaast groeide de omzet via de deelnemingen Pauwels N.V. (Assenede, België), Agriant (Emmen) en Agrea (Panningen). Ook was er meer omzet bij de brandstoffen. De aandelen van Agrimarkt werden verkocht en de omzet en het resultaat tot en met datum van ondertekening van de (ver)koopovereenkomst op 12 juli 2019 werden nog verwerkt in de winst- en verliesrekening van 2018/2019. De exploitatie van Agrimarkt is vanaf 1 oktober 2018 voor rekening en risico van de koper. Een en ander maakt de interpretatie van de balans en winst- en verliesrekening complexer dan gebruikelijk. Het resultaat over boekjaar 2018/2019 bedraagt € 24 miljoen na belasting. Dit uitzonderlijk hoge resultaat is grotendeels gerealiseerd door boekwinst op de verkoop van de aandelen van Agrimarkt. Het onderliggende reguliere resultaat uit kernactiviteiten en andere deelnemingen is ca. € 2,5 miljoen na belasting. In dit resultaat is de uitgekeerde nakorting van €1,5 miljoen reeds verwerkt. Vorig jaar bedroeg de nakorting €1,3 miljoen. Na goedkeuring door de ledenraad is besloten om, op basis van de gerealiseerde omzet per ledenbedrijf, een dividend uit te keren vanwege de boekwinst op Agrimarkt van totaal € 5 miljoen, over een totale periode van drie jaar. Dit bedrag zal allereerst worden toegevoegd aan de algemene reserve. De systematiek wordt in voorjaar 2020 verder uitgewerkt en zal na goedkeuring door de ledenraad met ingang van najaar 2020 in werking worden gesteld. De overige boekwinst op Agrimarkt zal worden toegevoegd aan de statutaire reserve en staat ter beschikking van de verdere ontwikkeling van CZAV en haar deelnemingen in de toekomst.

De uitbetalingsprijs voor granen was in 2019 (oogst 2018) 18% hoger. Het saldo voor telers viel echter niet mee, gezien de matige opbrengsten uit oogst 2018, veelal als het gevolg van de droogte. Heel anders was de opbrengst van graanoogst 2019. De gemiddelde opbrengst van wintertarwe was ca 20% hoger dan het meerjarige gemiddelde en bedroeg 10.750 kg/ha! Ook wintergerst noteerde hoge opbrengsten. De meeste handelsgewassen daarentegen vielen niet mee in opbrengst en de oogst van o.a. bruine bonen viel letterlijk in het water.

De afzet van organische mest was ruim 680.000 ton. Een groei van 8%. Het goede voorjaar en het uitgebreide netwerk van CZAV als intermediair in mest tussen producent en gebruiker heeft hier in belangrijke mate aan bijgedragen. CZAV participeert in mestdistributeur Vakutrans in Helvoirt, een strategische partner voor een toekomst waarin mest vrijwel zeker nog een grotere rol gaat spelen in de voeding van planten.

De groothandelsactiviteiten in meststoffen waren wederom succesvol en met name in België werd een verdere groei van afzet gerealiseerd. Dit in tegenstelling tot de afzet in de graslandgebieden in Nederland, waar de droogte in een aantal streken wederom een grote rol speelde.

Logistiek

De transitie van afhalen van goederen naar thuisbezorgen is ver gevorderd. Het vijfjarige project van sluiting van regionale vestigingen is bijna voltooid. In Dinteloord werd in voorjaar 2019 een uitbreiding van de stukgoed op- en overslag gerealiseerd en werd een nieuw warehouse management systeem in gebruik genomen. Vanuit de distributiecentra in Dinteloord, Wemeldinge en Middelburg worden de goederen direct naar de telers verzonden. Ook de wijze van orderverwerking is verregaand geautomatiseerd en het gebruik van de bestelapp groeide aanzienlijk. Als gevolg van deze ontwikkelingen heeft CZAV een aantal locaties, die niet meer ten dienste staan van de logistiek, kunnen verkopen. Waar nodig, is ter vervanging van bijbehorende graanopslag aanvullend geïnvesteerd in Axel en Dinteloord. Daarnaast werd op diverse plaatsen de locatie van graanontvangst verplaatst en de ontvangst van de graanoogst in samenwerking met derden opgestart. Hiermee haalden we de pieken in arbeid met vast personeel uit de organisatie. Waar mogelijk werden zonnepanelen op de loodsen geïnstalleerd. CZAV voorziet voor 60% in haar eigen energiebehoefte.

CZAV investeerde in het boekjaar €4,7 miljoen in vervanging en uitbreiding van haar kern- en nevenactiviteiten, met name op logistiek gebied.

Deelnemingen

Het belang in Holding Agrea B.V. (Panningen) werd verder uitgebreid naar 70%. Deze onderneming is voor het eerst een volledig jaar geconsolideerd in de jaarrekening. Ook de activiteiten op gebied van mobiliteit (AgriSneltank en AgriSnellaad) die deel uitmaken van CZAV vormen onderdeel van de consolidatie. CZAV heeft daarnaast een belang in CAV Agrotheek B.V. (Wieringerwerf), Heyboer B.V. (Biddinghuizen), Vitelia Agrocultuur B.V. (Lottum), Cebeco Granen (Rotterdam), Nedato (Oud-Beijerland) en Vakutrans Holding B.V. (Helvoirt).

Aan de verkoop van aandelen van Agrimarkt ging een lang voorbereidingsproces vooraf. Een aantal jaren geleden werd de trend zichtbaar dat verdere consolidatie in de sector,

in samenhang met thuisbezorgen, door zou zetten. De inkooppositie van Agrimarkt was steeds goed geborgd door het inkopen via één van de leden van Superunie. Dit meerjarig inkoopcontract liep ten einde. We hebben diverse opties tegen het licht gehouden om Agrimarkt in een andere vorm door te zetten. Geen enkele optie bood voldoende zekerheid naar de toekomst op voldoende continuïteit en rendement. Daarom werd besloten tot verkoop van aandelen. De belangstelling voor de aandelen was groot en de verkoop heeft geleid tot een flinke boekwinst.

De zakelijke kant van de desinvestering Agrimarkt is steeds leidend geweest, maar ook de emotionele kant van de verkoop is een veel besproken onderwerp geweest in de coöperatie. De verschillen in meningen variëerden van: 'waarom hebben we dat niet eerder gedaan', tot 'jammer, maar begrijpelijk', tot 'hoe kan een coöperatie nu afstand nemen van onze enige route naar de markt waar we zelf nog een beetje invloed hadden?' De directie begrijpt deze gevoelens, maar de zakelijke kant en de werkgelegenheid binnen Agrimarkt op langere termijn heeft ons doen besluiten tot verkoop over te gaan.

Agrimarkt werd niet verkocht met als doel om een andere investering te doen. De financiële positie van CZAV is weliswaar fors versterkt met de verkoop, maar was ook zonder de aandelentransactie sterk om in het kader van de huidige strategie verdere investeringen te doen in de kernactiviteiten of de andere deelnemingen. Gezien de uitdagingen in onze kernactiviteiten die ons te wachten staan is het resultaat van de verkoop wel een goede aanvulling op onze slagkracht.

De brandstofafdeling, met AgriSneltank als belangrijkste commerciële activiteit, heeft een bijzonder goed jaar achter de rug. Groei in omzet en resultaat werden gerealiseerd door uitbreiding en verbetering van de kwaliteit van de locaties. Er zijn momenteel 22 AgriSneltanklocaties.

De driejarige pilot voor de ontwikkeling van AgriSnellaad is voorbij en de evaluatie heeft geleid tot het besluit om verder te investeren in deze activiteit. Momenteel hebben we ca. 150 aansluitingen. Doelstelling is om binnen enkele jaren op te schalen naar 500 locaties en afhankelijk van de ontwikkelingen met elektrisch vervoer is een langetermijndoel van 1500 locaties gepland. Inmiddels is veel kennis vergaard op het gebied van exploitatie van laadpalen. De organisatie zal verder worden versterkt om de groei te kunnen begeleiden.

Luc Pauwels N.V. heeft op succesvolle wijze de activiteiten van de acquisitie in Turnhout geïntegreerd en is wederom gegroeid in omzet. Tevens is in het afgelopen jaar een uitstekend financieel resultaat gerealiseerd.

Agriant (100%) in Emmen heeft het pakket aan goederen en diensten verder verbreed. Waar voorheen de focus lag op gewasbescherming en zaaizaden, worden steeds meer bemestingsconcepten toegevoegd aan het programma. Hiervoor zijn de nodige aanvullende investeringen gedaan op kennis en logistiek gebied. Helaas werden boeren in Oost-Nederland, het kernwerkgebied van Agriant, wederom ernstig getroffen door droogte. De omzet groeide met 10%, maar de oorspronkelijke verwachtingen waren hoger.

CZAV heeft geleidelijk haar belang in Agrea (Panningen) uitgebreid naar 70%. Agrea heeft eveneens een groei van omzet en resultaat laten zien. Er is veel inspanning geleverd op gebied van organisatie, kennis en logistiek. Agrea investeerde ook verder in haar samenwerking met aardappelbedrijf Weuthen, door groei in areaal en vernieuwing van tarreerfaciliteiten voor aardappelen.

De samenwerking met deelnemingen met een minderheidsbelang en andere leden binnen CropSolutions en Demeterra werd verder geïntensiveerd, met name op het gebied van kennis en toepassing van bodemverbeteraars en plantversterkers. Praktische instrumenten en doelen werden geformuleerd op het gebied van precisielandbouw in de sectoren akkerbouw, fruitteelt, tuinbouw en veehouderij.

Telers en CZAV zijn zuinig op de bodem en de kwaliteit van de producten die worden geproduceerd voor verwerking en afzet in de voedselketen. De inzet van precisielandbouw hierbij is strategisch. Ultieme doelstellingen zijn: het zorgvuldig beheer van bodem en omgeving, een verdienmodel voor de teler en transparantie voor keten en consument. Een ICM-systeemaanpak helpt hierbij om onkruiden, ziekten en plagen in gewassen te beheersen.

Uitbreiding samenwerkingen

CZAV, CropSolutions (NL) en Demeterra (B) hebben hun kennis en inkoopnetwerk verder versterkt door het aangaan van een verdere samenwerking in Europees verband. CZAV is hiertoe lid geworden van Novafield, een kennis- en inkoopverband met coöperaties en particuliere ondernemingen in Engeland, de Scandinavische landen, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk. CZAV vertegenwoordigt hierin de Benelux namens CropSolutions en Demeterra. CZAV zal hiervoor in 2020 een minderheidsbelang verwerven in Novafield.

Strategie in sterk veranderende omgeving

Momenteel wordt gewerkt aan een update van de strategie, waar uitdrukkelijk wordt gekeken naar de rol van CZAV voor haar leden in de sterk veranderende omgeving bij de teelt van plant en dier. Naar verwachting zal dit proces in de loop van het voorjaar van 2020 verder vorm en inhoud krijgen. We volgen hierbij nauwlettend de ontwikkelingen in de agrarische sector.

Goed boeren, goed beheren

Van bemesting en gewasbescherming naar verzorging van bodem en plant.

In het jaarverslag van 2017/2018 schreven wij: 'Maatschappelijke ontwikkelingen leiden tot een kritische houding bij het gebruik van input voor de teelt van planten en het houden van dieren.' Helaas is dit in het afgelopen jaar meer dan de waarheid gebleken. De ontwikkelingen volgen elkaar snel op en het ondernemersklimaat voor boeren is onzeker. CZAV staat dicht bij de boer en zal zich moeten aanpassen aan en anticiperen op de wijze waarop planten en dieren geteeld kunnen en mogen worden. Met name op gebied van bemesting en verzorging van plant en dier wacht ons een enorme uitdaging. CZAV bereidt zich voor met de ombouw van teeltprogramma's, ingegeven door beperkingen in beschikbare producten voor bemesting en plantverzorging. Het lijkt haast onvermijdelijk dat we teelten zullen moeten uitvoeren met minder en andere ondersteunende middelen en technieken. We worden wellicht ingehaald door de "werkelijkheid" die de samenleving ons voorspiegelt. CZAV zet zich in toenemende mate in om met dit uitgangspunt de teelten van haar leden en klanten te ondersteunen.

Veiligheid, kwaliteit, arbo en milieu

Ook dit jaar hebben we weer extra aandacht besteed aan het werken met en opslaan van gevaarlijke stoffen. Door concentratie van activiteiten in Dinteloord wordt CZAV onderworpen aan strenge veiligheidsprocedures. Door zorgvuldig te bewaken, te monitoren en te zorgen voor goede procedures, trachten we risico's zoveel mogelijk te beperken. In 2020 zal organisatorisch verder worden geïnvesteerd in kennis en de organisatie op het gebied van veiligheid.

Medewerkers en leden

CZAV is een organisatie met hoogwaardige kennis op gebied van teelt en logistiek. De uitdagingen zijn groot om de rol in de sterk veranderende en innoverende agrarische sector verder uit te breiden. In de afgelopen jaren hebben we diverse nieuwe, goed opgeleide en jonge medewerkers mogen aantrekken. De jongere generatie brengt nieuwe kennis en is drager naar de toekomst van 90 jaar coöperatieve ervaring! De innovatiekracht en kwaliteit van de organisatie is sterk toegenomen. Ook hebben we aanzienlijke verbeteringen aangebracht in de communicatie met onze leden. Met beide benen op de grond, maar met de overtuiging dat CZAV veel heeft te bieden aan haar leden. Van en voor boeren was het, is het en zal het blijven.

CZAV is de boer zelf en is sterk betrokken bij de bedrijven van onze leden. De huidige ontwikkelingen in de agrarische sector zijn heftig en hebben grote impact op het wel en wee van onze leden. CZAV kan vanuit haar opdracht als aan- en verkoopvereniging, met name bijdragen aan ondersteuning op gebied van kennisverbetering van teelten onder de nieuwe omstandigheden. Verandering lijkt de enige constante, CZAV past zich voortdurend aan om haar rol te blijven vervullen voor de leden. De groei van omzet en ledenaantal in de relatief nieuwe werkgebieden zoals Midden- en Oost-Brabant en Zuid-Holland boven Rotterdam bewijzen dat landbouwers de rol van CZAV als een toegevoegde waarde zien voor hun onderneming.

Antoon van Vugt
Algemeen directeur/bestuurder

Onze leden in staat stellen hun ambities waar te maken

ONZE MISSIE

CZAV is voor haar leden een zeer betrokken aan- en verkoopvereniging in het zuiden en westen van Nederland. CZAV stelt haar leden in staat om hun ambities waar te maken, door een meerwaarde te leveren voor hun bedrijfsrendement.

Dit bereiken we door:

a. het leveren van de best mogelijke advisering, producten en diensten in een optimale prijs-kwaliteitverhouding
b. het leveren van continuïteit in advisering, producten en diensten
c. nauw betrokken te zijn bij de bedrijven en de leden
d. het deelnemen in bedrijven die ten dienste staan aan CZAV

CZAV heeft deskundige en betrokken medewerkers in dienst, die op duurzame wijze zorgen voor een optimaal rendement bij de leden en een financieel gezond CZAV.

CZAV is a cooperative in the southern and western parts of the Netherlands strongly committed to its members, the farmers. CZAV enables its members to realize their ambitions, providing an added value on the output of their farms.

This is achieved by:

a. giving the best advice possible as well as providing goods and services in an optimal quality ratio
b. ensuring continuation in recommendations, as well as providing goods and services
c. being strongly involved in the members' farms
d. participation in companies contributing to the objectives

CZAV employs dedicated professionals, aiming for the highest output of the members and a financially healthy CZAV in a sustainable manner.

Langlopende leningen grotendeels afgelost

RISICOMANAGEMENT

Risicobereidheid

Kort samengevat is de risicobereidheid van CZAV vrij conservatief, met uitzondering van enkele keuzes die gemaakt zijn en die direct samenhangen met onze coöperatieve doelstellingen. Waar dit het geval is, zal dit toegelicht worden.

Onzekere markten, strategische risico's

In het voorwoord is het al gemeld: onder het gesternte van onvoorspelbare ontwikkelingen die vooral vanuit politiek, regelgeving en de markt naar voren komen, is het bijzonder moeilijk om als onderneming een langetermijnvisie en vervolgens een strategie te ontwikkelen.
Niet tijdig en niet goed (of juist te vroeg) inspelen op (mogelijke) veranderingen is hiermee een belangrijk strategisch risico. Een uitgebreide strategische discussie is in dit boekjaar gestart en wordt in de komende maanden afgerond. We zijn hierin begeleid door een professionele partij. Diverse partijen vanuit de keten en wetenschap zijn betrokken in de discussies. Daarnaast bespreken we diverse scenario's binnen het management, met toezichthouders, de OR en met de ledenraad. Gezien de onvoorspelbaarheid van ontwikkelingen zullen we vooral vanuit risicobeheersing verder moeten bouwen aan de wendbaarheid van onze coöperatie. Met daarin de centrale vraag: "Hoe blijven we toegevoegde waarde bieden voor onze leden?"

Logistiek

CZAV is in belangrijke mate een logistieke organisatie. Onze leden vertrouwen op de beschikbaarheid van de producten die ze nodig hebben en daarom is leverzekerheid een belangrijk aandachtspunt. Doordat de focus op leverzekerheid geïntegreerd is in ons inkoopbeleid, verlagen we hiermee dit risico, maar dit brengt andere risico's met zich mee ten aanzien van liquiditeit en voorraadrisico's (incourante voorraden en contractposities).

Het liquiditeitsrisico beheersen we door actieve voorraadbewaking, centraal beheer van voorraden en voldoende ruime financieringsafspraken met de bankier.

Granenpool

CZAV kent een omvangrijke, succesvolle granenpool. Deze brengt risico's met zich mee, omdat we werken met een minimum voorschotprijs die we aan telers betalen. CZAV neemt dus hier een bewust operationeel risico in het belang van haar leden en klanten: het bieden van een hoge poolprijs voor granen. Deze risico's worden in belangrijke mate gedekt door ons beleid omtrent de bepaling van de voorschotprijs, begrenzing van openstaande contractposities en de verdeling van verkopen over het jaar.

Kredietrisico

CZAV probeert haar leden en klanten zo goed mogelijk bij te staan en gaat daarbij uit van vaste betalingsvoorwaarden. Er is een goed georganiseerd, maar ook fair beleid ten aanzien van debiteurenbeheer opgezet dat nauwgezet wordt uitgevoerd. Daarbinnen zijn er mogelijkheden aanwezig om waar mogelijk maatwerk te bieden voor telers die dit incidenteel nodig hebben. Dit maatwerk resulteert ook in zeer beperkte afboeking van oninbare posten in de afgelopen jaren.

Veiligheid en milieu

CZAV levert en werkt met gevaarlijke stoffen. Op onze distributiecentra's zorgen wij voor een proces van continue monitoring van de risico's en naleving van alle wet- en regelgeving omtrent gevaarlijke stoffen. Onze risicobereidheid is hier zeer laag hetgeen ook blijkt uit de investeringen die we op dit gebied ondernemen. Ook afgelopen jaar is volop geïnvesteerd in kennis op gebied van veiligheid.

Voedselveiligheid, residuwaarden

De impact van (te hoge) residuwaarden in landbouwproducten die we verhandelen is fors. Dit kan tot grote financiële en operationele risico's leiden. Goed monitoren, werken met de noodzakelijke kwaliteitssystemen en procedures en samenwerken met partners zorgen voor adequate beheersing van deze risico's. Dit wordt gecompleteerd met een adequate verzekeringsdekking.

Aansprakelijkheidsrisico's

In een veranderende markt is het noodzakelijk om regelmatig risicoanalyses uit te voeren op verschillende gebieden. Zo hebben we afgelopen jaar een onderzoek laten uitvoeren naar de "worst case" aansprakelijkheidsrisico's. Op basis van dit onderzoek zijn en worden een aantal aanpassingen in ons beleid en in onze verzekeringsdekking verder uitgewerkt, ook hier om risico's te verlagen.

Renterisico's

De renterisico's op de door CZAV aangegane financieringen zijn in omvang beperkt. Het afgelopen jaar zijn de langlopende leningen grotendeels afgelost, hetgeen mede samenhangt met de verkoop van Agrimarkt, waar ten behoeve van de financiering van de winkelpanden langlopende leningen afgesloten waren.

Uitzonderlijk resultaat op verkoop Agrimarkt

FINANCIËN

Het resultaat over het boekjaar bedraagt €24,2 miljoen na belasting. Dit resultaat is in belangrijke mate beïnvloed door de boekwinst op de verkoop van Agrimarkt B.V. Deze boekwinst is opgenomen in het resultaat van deelnemingen. In deze post is ook ons aandeel in de resultaten van de minderheidsaandelen opgenomen. Dit resultaat is fors beter dan vorig jaar.

Het resultaat voor belastingen en deelnemingen van €1,8 miljoen blijft achter bij het resultaat van vorig jaar (€3,7 miljoen). De belangrijkste oorzaken voor deze daling zijn:

- Een negatief regulier resultaat van Agrimarkt in het laatste exploitatiejaar binnen de groep.
- Correctie op betaalde goodwill door een extra waardevermindering hierop in mindering te brengen.
- Een grotere nakorting die aan onze klanten en leden betaald gaat worden.

De EBITDA daalde van € 8,5 miljoen naar € 7,4 miljoen.

De omzet van CZAV steeg van €429 miljoen naar €444,8 miljoen. In de grafieken met omzet en afzet op bladzijde 5 vindt u een uitgebreid overzicht met daarin de ontwikkelingen per productgroep.

De solvabiliteit van CZAV steeg sterk van 43% naar 53%, door het hoge resultaat in het boekjaar.
Het in het werkkapitaal geïnvesteerde vermogen steeg, met name door een hogere voorraadpositie aan het einde van het jaar. Deze is met name veroorzaakt door een hogere voorraad granen en meststoffen. Dit heeft een impact gehad op de netto bankschuld die gestegen is. Daar staat tegenover dat de langlopende schulden zeer sterk afgebouwd zijn.

Wat betreft het boekjaar 2019-2020 zien we een sterke stijging van de liquiditeit met ingang van de overdrachtsdatum van Agrimarkt hetgeen op 31 oktober 2019 plaatsvond.

We verwachten voor het komend jaar opnieuw vrij hoge investeringen. De afronding van de bouw van de nieuwe graanloods met vernieuwde installaties in Dinteloord zal de grootste investering zijn. Daarnaast verwachten we de bouw van 1 of 2 tankstations en gaan we na oprichting van AgriSnellaad B.V. ook fors investeren in de uitbreiding van het aantal laadlocaties.

INVESTERINGEN

We zijn gefaseerd aan het investeren in uitbreidingen van graanopslagen in Axel en Dinteloord.

Ondernemingsraad: voor toezicht op belangen werkgever en werknemer

ONDERNEMINGSRAAD

De directie betrekt de vertegenwoordigers* van de medewerkers intensief bij het beleid van de organisatie. Het overleg is open en constructief en draagt zo bij aan een grote betrokkenheid van medewerkers. Dit past binnen de cultuur van de organisatie. De directie hecht hier veel waarde aan en is daarom trots op de positieve samenwerking met de ondernemingsraad.

Voor de ondernemingsraad werd aan het begin van het boekjaar een verkiezing gehouden. Het aantal kandidaatstellingen was gelijk aan het aantal beschikbare zetels. De kandidaten zijn daarom zonder nadere stemming verkozen tot lid van de nieuwe ondernemingsraad per 1 maart 2019.

Overleg

De ondernemingsraad overlegde dit boekjaar zes keer met de directie.
In dit overleg worden actuele zaken en behaalde resultaten besproken en komen toekomstige ontwikkelingen aan de orde.

Instemmingsaanvraag

De ondernemingsraad heeft de directie in het boekjaar verzocht een Klokkenluidersregeling in te stellen voor CZAV. Op basis van een model van het adviescentrum Huis voor Klokkenluiders is deze regeling in goed onderling overleg opgesteld. De ondernemingsraad heeft met deze regeling ingestemd, waarna de regeling per 19 mei 2019 in werking is getreden.

Adviesaanvraag

Dit boekjaar heeft de directie het advies van de ondernemingsraad gevraagd in het kader van de verkoop van het volledige aandeelbelang in Agrimarkt B.V. De ondernemingsraad heeft deze adviesaanvraag op constructieve wijze behandeld en heeft op de aanvraag een positief advies uitgebracht.

Aandacht voor medewerkers

Vanuit de ondernemingsraad was er vooral aandacht voor actuele ontwikkelingen in de personele organisatie en de invulling en uitvoering van het arbeidsomstandighedenbeleid. Terugkerende andere onderwerpen waren de ontwikkelingen in het verzuim door arbeidsongeschiktheid, de personeelsopbouw, de pensioenvoorziening, de financiële kwartaalrapportages en de jaarcijfers.

* CZAV heeft een eigen ondernemingsraad. Vanwege de personeelsomvang hebben Agriant B.V. en Agrea B.V. geen ondernemingsraad.

Per einde boekjaar 2018 / 2019 hebben de volgende medewerkers zitting in de ondernemingsraad van CZAV:

- de heer A.A. de Visser / voorzitter
- de heer S.A. de Ruijter / vicevoorzitter
- de heer P.A.M. van den Berg / secretaris
- de heer J.N.L. van Aert
- de heer T.C.H. van Driessen
- mevrouw K. de Nijs-Weezepoel
- de heer B. van Westen

Opleiding kennisverbetering van teeltkennis en logistiek

PERSONEEL

CZAV

CZAV levert een professioneel advies en kwalitatief hoogstaande producten voor de teelt van gewassen en de voeding van dieren. Dit combineert zij met een efficiënte logistieke organisatie gericht op opslag, bewaring en bezorging van producten. Daarnaast is er veel aandacht voor de ontwikkeling van innovatieve en duurzame producten en concepten die telers helpen de best mogelijke resultaten te behalen.

Met de werkvelden commercie en advies, logistiek en administratie is CZAV een interessante werkgever voor de toekomst. Nieuwe instroom van medewerkers zal naar de toekomst beperkt zijn tot vervangingsvacatures. Door de centralisatie van de distributie naar het distributiecentrum Dinteloord en de concentratie van de grote graanopslag in Axel, Wemeldinge en Dinteloord zal de vaste bezetting de komende jaren nog dalen.
Per einde boekjaar stonden er vier vervangingsvacatures open die inmiddels ingevuld zijn.

Inzet

De vaste arbeidsbezetting is in het voorbije boekjaar licht gestegen ten opzichte van het vorig jaar en is uitgekomen op 135,6 fte. In de stijging zijn ook de medewerkers opgenomen die rechtstreeks in dienst zijn gekomen en vorig jaar als inleenkracht bij CZAV werkzaam waren.
Voor het GBM-seizoen, de graanoogst en het zaaizaadbedrijf doen we een beroep op inleenkrachten die een bijdrage leveren aan de extra werkzaamheden in de afgebakende periode waarin deze activiteiten spelen.

Opleiding en persoonlijke ontwikkeling

Kennis en vaardigheden van medewerkers zijn voor CZAV en dochterondernemingen een belangrijke pijler als het gaat om een goede, efficiënte en klantgerichte dienstverlening. Om de uitdagingen aan te kunnen gaan, investeren we in de opleiding en ontwikkeling van de bestaande medewerkers op het vlak van teelten, teeltmethode, toepassing van producten, bodem en bemesting, logistieke en administratieve processen. Daar waar mogelijk, zoeken we hierbij de samenwerking met regionale opleidingsinstituten.

Stage en afstuderen

Via bedrijfsstages bieden wij jaarlijks een aantal mbo- en hbo-studenten actief de ruimte om de mogelijkheden voor een toekomstige baan bij CZAV of een dochteronderneming te ondervinden. Met een stageplaats voor korte of langere tijd krijgen zij de kans om leeropdrachten in de praktijk toe te passen en werkervaring op te doen. Voor hbo-studenten is er ook ruimte voor een afstudeeronderzoek of -stage als dit past binnen de organisatie

Veilig en gezond

CZAV en dochterondernemingen streven naar een gezonde en veilige werkplek en werkprocessen voor alle medewerkers, zowel in technische voorzieningen als in de manier waarop medewerkers hun werkzaamheden uitvoeren. We zien dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgever en werknemer, waarbij wij als organisatie de juiste randvoorwaarden creëren en de medewerker deze dagelijks in het werk toepast. Hierbij blijft de leidraad preventief en proactief handelen.

Verzuimbeleid

Samen met onze arbodienst monitoren we verzuimgevallen intensief en hanteren we een actief verzuimbeleid. Zodra het kan, betrekken we de medewerker weer bij de werkprocessen in het bedrijf en de organisatie. Hiermee benutten we de mogelijkheden van de medewerker op dat moment. Als in de periode van verzuim blijkt dat de belastbaarheid structureel anders komt te liggen en hervatten in het eigen werk niet mogelijk is, dan passen we het doel aan naar ander werk binnen of buiten de organisatie. Er doen zich echter ook casussen voor waar de oorzaak van arbeidsongeschiktheid in de persoon gelegen zijn en waarvoor medisch gezien in sommige situaties geen of nog geen gerichte behandeling beschikbaar is.

Het verzuim bij CZAV door arbeidsongeschiktheid was in het afgelopen boekjaar 2,4% en daarmee ruim 1% lager als vorig jaar. Deze afname zit volledig in het verzuim langer dan 6 weken.

JUBILEA

In het afgesloten boekjaar was de heer J.L. Zegers 40 jaar in dienst bij CZAV.

Aan dit jubileum besteedde de organisatie in het boekjaar op passende wijze aandacht.

FTE IN DIENST

Aantal fte in dienst tijdens boekjaar

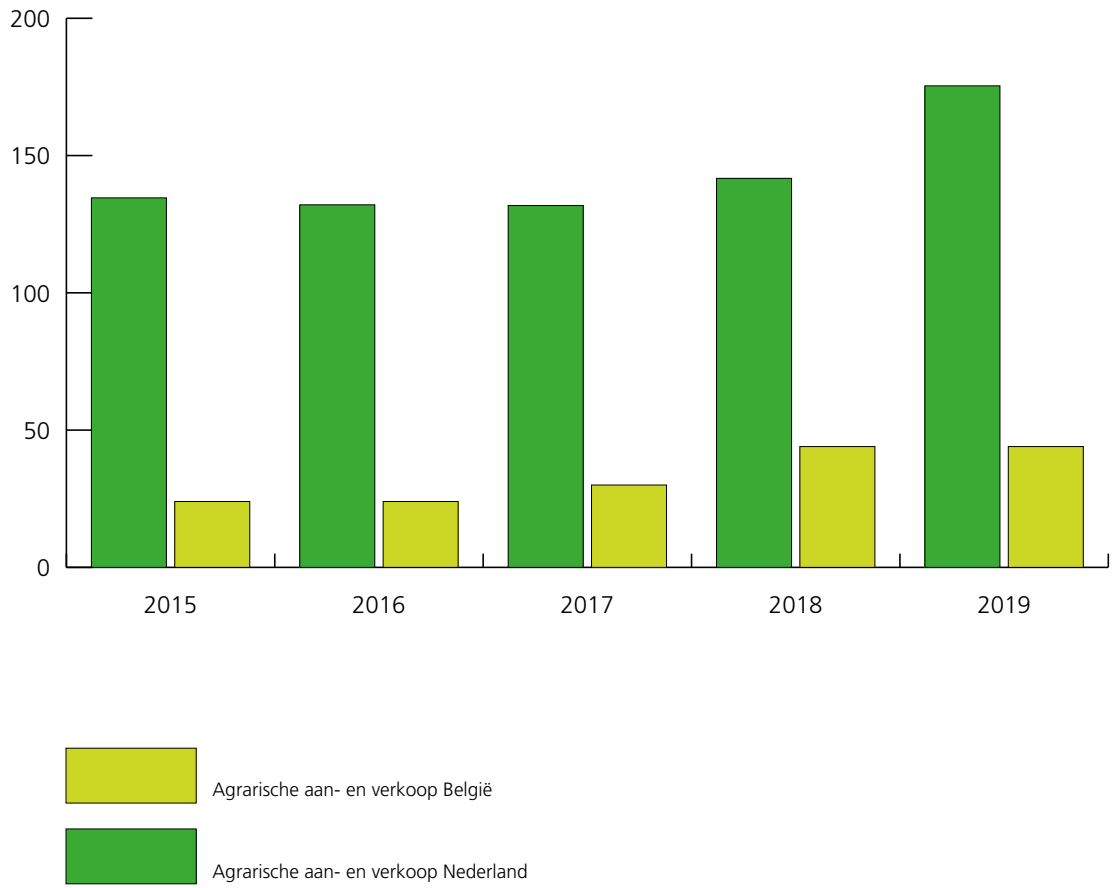

VERZUIM CZAV

Percentage kort verzuim (tot en met 7 dagen)

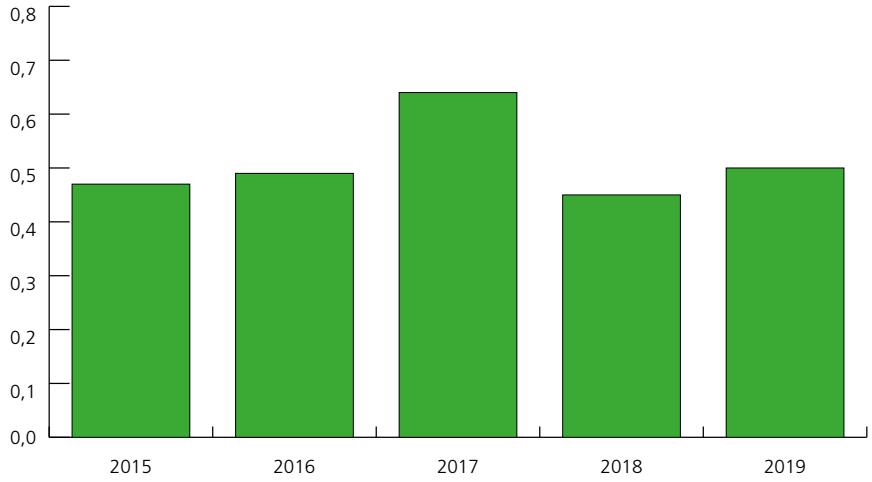

Percentage lang verzuim (langer dan 8 dagen)

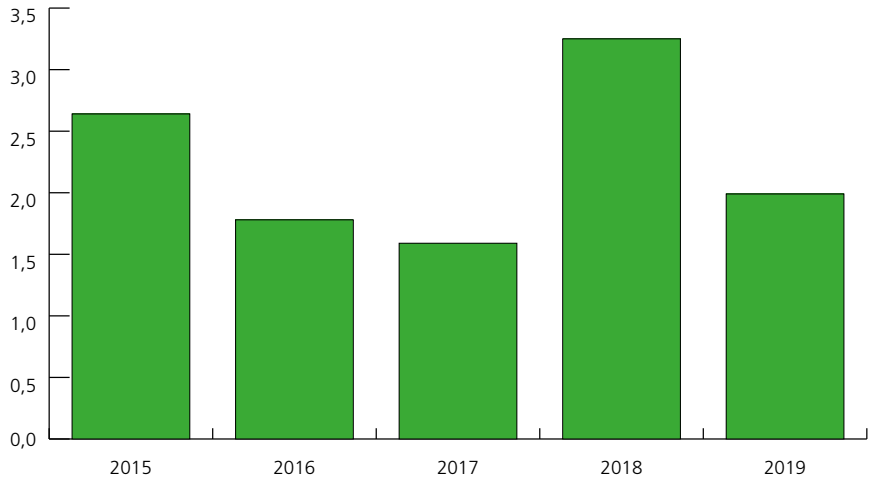

Innovatie praktische toepassingen in teelt

Tijdens het opstellen van de bouwplannen voor het teeltseizoen spraken telers en adviseurs over wat een teeltjaar voor hen lag. Zou het wederom een (extreem) droog jaar worden, of een gemiddeld of juist een nat jaar? Dat riep ook vragen op als: 'Kunnen innovatieve onderzoeken om worden gezet naar een daadwerkelijke uitvoering?' 'En wat betekent het voor de teelt als MRL's wijzigen of producten zelfs niet meer toegelaten zijn in de teelt?'

Een terugblik op het afgelopen teeltseizoen leert ons dat we wederom een droog jaar achter de rug hebben in de verschillende open teelten. In het graan was het droge voorjaar gunstig voor het uitrijden van organische mest. Verschillende telers wisten recordopbrengsten te halen, hetgeen resulteerde in een gemiddelde van 10,7 ton per hectare! Conclusie: een meeropbrengst van zeker 20 à 30 procent per hectare ten opzichte van het vorige seizoen. De planning en ontvangst van de oogst werd door deze forse meeropbrengst sterk beïnvloed. Door het huren van extra opslag en verkoop tijdens de oogst is het toch gelukt de tarwe op te slaan. Vanwege een hoger eiwitpercentage en goede rassenkeuze kan het merendeel van de ontvangen tarwe afgezet worden als bak- en maaltarwe. De prijzen zakten in de oogst, krabbelden daarna langzaam weer op, maar bleven tot het einde van het boekjaar op een te laag niveau voor een goed rendement.

Cichorei, aardappelen, pootgoed en suikerbieten

Binnen ons werkgebied richt een vaste groep telers zich op de teelt van cichorei. Oogst 2018 had flink te lijden onder de droogte, waardoor rooiers veel moeite hadden om de grond in te komen, met puntbreuken van de wortel tot gevolg. Daarentegen hebben inulinegehaltes niet geleden onder de droge periode. Inuline is een heel gezond voedingsingrediënt, dat wereldwijd moet concurreren met elders geproduceerde

AKKERBOUW

GRAAN, AARDAPPELEN, UIEN EN CICHOREI

inuline en conventionele voedingsingrediënten. Dit is mede de reden dat de teeltadviseurs middels het optimalisatieprogramma Cimone samen met de telers trachten de teelt verder te optimaliseren door van elkaars ervaringen te leren. Tijdstip en wijze van zaaibedbereiding, tijdstip van zaaien en de inzet van vervroegingsfolie leveren de meeste aandachtspunten op.

De aardappelopbrengsten vielen zonder beregening tegen. In percelen waar wel beregend kon worden, zagen we duidelijk een hogere kilo-opbrengst. Vanaf het moment dat het gebruik van neonicotinoïden aan banden werd gelegd, zagen we meer afkeuringen of declasseringen in het pootgoed. Dit voorjaar was er zorg om kwaliteit en beschikbaarheid van pootgoed naar aanleiding van de vorige droge oogst.

In teelt 2019/2020 is gebruik van Chloor-IPC voor de laatste keer toegestaan. In de tussentijd wordt er veel onderzoek gedaan naar aardappelbewaring zonder Chloor-IPC. Nedato is met een zeventigtal telers gestart met PlanetProof, mede onder begeleiding van CZAV-adviseurs. Schema's inzake bonus- en maluspunten worden besproken. Zo kan er klantspecifiek bekeken worden wat bij de bedrijfsvoering van de teler past om te voldoen aan de eisen van PlanetProof. Belangrijk is dat telers voor hun extra inspanningen worden beloond. In deze pilot is dat goed geregeld met een netto bijdrage per hectare bij een goede kwaliteit.

Het neonicotinoïdenverbod leidde tot vergelingsziekte in suikerbieten, ondanks het monitoren van luizen en gerichte bespuitingen. Er wordt hierdoor een lager suikergehalte en een lagere opbrengst verwacht. Suikerfabrieken hebben hierdoor meer bieten nodig om hetzelfde gewicht aan suiker te behalen. IRS is een onderzoek gestart naar de financiële gevolgen.

Er zijn zorgen over het creëren van een groene brug waarop de groene luis kan overwinteren, waardoor telers kritisch zijn op het vroeg zaaien van wintergerst. De opbrengsten en premies in de winterbrouwgerst vielen tegen. Ook het areaal wintertarwe stabiliseerde wegens tegenvallende marktomstandigheden. Telers kiezen voor granen omdat het zorgt voor een evenwichtig en gezond bouwplan. Het is goed om te zien dat het product over het algemeen in het hoogste segment afgezet kan worden. Het centraal uitleveren van winterzaaitarwe is goed bevallen vanwege de efficiëntie en het kostenvoordeel. Door snel en accuraat uit te leveren is het een gewaardeerde service gebleken.

UITGELICHT

In uien is het beheersen van trips nog steeds een uitdaging. Daarom werd een tripsbeheersingsproef aangelegd, waarbij stroken met waardplanten oftewel 'banker plants' werden ingezaaid. Daarmee ontwikkelen we een concept voor een zo'n geïntegreerd mogelijke tripsbeheersing. In de spuitsporen zijn 'banker plants' gezaaid, waarmee natuurlijke vijanden van de trips worden aangetrokken, van strook naar strook vliegen en zo over het hele perceel de trips bereiken. Zo hopen we de plaag op een natuurlijke wijze te kunnen beheersen.

BIJZONDERE ONTWIKKELING

Project Elekza is gestart om ervaring op te doen met elektronisch behandeld zaaizaad. Deze ervaring doen we op tijdens een praktijkgerichte pilot en met de aanleg van proeven, in samenwerking met en bij PPO Westmaas. Zo kunnen we zien wat de mogelijkheden zijn en welke verschillen er zijn tussen deze behandeling, een chemische ontsmetting en onbehandeld zaaizaad. Ook kunnen we onze ervaringen vergelijken met de Duitse onderzoeken. Het ras dat hiervoor gebruikt wordt is Reform.

Adviseurs voor biologische landbouw

Telers zijn alert op MRL-overschrijdingen vanuit emissies uit naburige of vorige gewassen en zorgen voor o.a. schone spuitmachines. Toch werden we in het blauwmaanzaad geconfronteerd met MRL-overschrijdingen tijdens de bemonstering van zowel oude als nieuwe oogst. Door de speculatieve markt in blauwmaanzaad wordt dit product veelal gedurende enkele jaren opgeslagen. Tijdens deze bewaarperiode kan het voorkomen dat vanuit wet- en regelgeving MRL's aangepast worden of dat nieuwere detectiemogelijkheden op de markt komen. Producten voldoen dan niet aan de wet- en regelgeving en kunnen niet worden afgezet. Via de fabrikant wordt gekeken of MRL's aangepast kunnen worden, zodat het niveau hiervan voor elke teelt gelijk is.

Bruine bonen

Afgelopen zomer zorgde de droogte voor scheuren in de bruine bonen. Daardoor ontstonden er zorgen bij de telers omtrent de opbrengsten van de percelen. Uiteindelijk werd ook het verschil gezien tussen vroeg en laat gezaaide percelen. Bonenzaad dat ontsmet was met insecticiden mocht niet meer ingezet worden. Veel telers zaaiden net na de eerste vlucht van de bonenvlieg en monitorden o.a. via De Groene Vlieg. Bruine bonen vormen samen met erwten, veldbonen en soja, een prima inpassing in het bouwplan als het gaat om kringloop en diversiteit. Door de weersomstandigheden waren er aan het einde van het boekjaar zorgen over de nog niet geoogste bonen en soja.

Spruitkool

Experimenten met gebiedsgerichte tripsbeheersing in de spruitenteelt bleken erg succesvol. Echter de zorg om de insectendruk blijft altijd. We merkten dat de latere rassen geprofiteerd hebben van beregening.

AKKERBOUW

PEULVRUCHTEN, SPRUITEN EN BOLLEN

Bollen

Seizoen 2018/2019 kenmerkte zich door een verschrikkelijk droge start. Dit bracht net als bij het vorige seizoen hoge kosten voor beregening met zich mee. Het grote verschil met het voorgaande jaar was echter wel dat de structuur van de grond optimaal was, waardoor de groei boven verwachting bleef. Alleen de gebieden waar geen mogelijkheid tot beregening was, hebben nadeel door de droge periode gehad. Het percentage onberegende tulpen is echter laag.

Er zijn verschuivingen waar te nemen in areaalvorming. Het tulpenareaal is wederom gegroeid, maar het leliareaal is gekrompen.

De voorverkoopprijzen van tulpen zaten op een goed niveau door de lage opbrengst in het vorige seizoen. Prijzen rond de oogst 2019 stonden helaas onder druk door een goede oogst. Het rendement van de lelieteelt staat zwaar onder druk. Een paar specifieke cultivars zijn acceptabel, maar de grote massa is matig tot slecht. Dit is ook de reden dat het areaal wat krimpt.

Samenwerking met CAV Agrotheek

Kennisontwikkeling en het doen van proeven op het gebied van teelt in het veld, maar ook op het gebied van broeierij zijn twee speerpunten in de samenwerking met CAV Agrotheek. Met het onderzoeken van de broei van tulpen onder LED-verlichting worden grote stappen gemaakt, de resultaten zijn veelbelovend.

Innovaties

Sinds meerdere jaren ligt er onderzoek naar een anti-stress mix in tulp voor de beheersing van vuur. Dit is een mix van verschillende plantversterkers. De resultaten zijn veelbelovend ten opzichte van mancozeb. Als de toelating van mancozeb vervalt, dan zou deze anti-stress mix mogelijk een bijdrage kunnen leveren aan de tulpenteelt.

Loonwerk rooien Heyboer

Heyboer heeft geïnvesteerd in een nieuwe rooier welke zowel 1,8 als 2,25 meter bedden kan oogsten, voor de eerste keer werd er op Flakkee mee gerooid.

Netten

Door de goede ervaringen met CAV Agrotheek net is het gebruik van dit kwaliteitsnet wederom gestegen in Zuidwest-Nederland.

BIJZONDERE ONTWIKKELING

Afgelopen seizoen startte CZAV samen met ADAMA een pilot met een elektronische plakval. De e-Gleek werd onder ander in een perceel spruiten geplaatst om automatisch insecten te tellen. Met deze technologie kan op afstand een spruitenperceel in de gaten gehouden worden. Vijf keer per dag maakt de plakval een foto van de vangplaat. De genomen foto's geven een beeld van de insectendruk. In de spruiten kunnen op deze manier zowel de witte vlieg als trips gemonitord worden.

UITGELICHT

CZAV heeft een drietal buitendienstmedewerkers ingezet op de biologische landbouw. Stefan de Ruijter adviseert Bas Blok van Maatschap Blok uit 's-Heer Arendskerke op het gebied van resistente rassen, zaaimethoden en -tijdstippen, mechanische onkruidbeheersing en de inzet van de door Skal toegelaten meststoffen en "groene" gewasbescherming. De maatschap is in 2008 gestart met de omschakeling naar biologische akkerbouw en vanaf 2012 volledig biologisch omgeschakeld.

'Samen met Stefan kijken we wat het beste is voor een ongestoorde groei van teelten, bouwplanbreed. Een ingeplande rustperiode van meerdere jaren voor een perceel door het telen van gras/klaver en luzerne is hierbij één van de basisprincipes. Maar gewaskennis over de groeiwijze van diverse teelten komt ook uitgebreid aan de orde. Zo telen wij naast aardappelen en uien, ook minder bekende gewassen als pompoenen, rode bieten, wortels en pastinaak.'

Beschikbaarheid zoetwater is cruciaal

FRUITTEELT

Samen met AgruniekRijnvallei en de CAF worden op proefboerderij Randwijk regionale vraagstukken onderzocht, die daarna worden uitgezet als demo's op 't Hoge Pad in Kattendijke of tijdens Dé Perendag. Zoetwatervoorziening is een van de thema's waar veel onderzoek naar gedaan wordt.

Het fruitareaal staat onder druk. Het aantal telers vermindert en de schaalvergroting neemt toe. Veel telers geven aan dat het organiseren van arbeid in o.a. de pluk veel uitdagingen oplevert bij ondernemers in de sector.

Deze zomer is met diverse organisaties gesproken over de moeilijke situatie in de fruitteelt, met name in de gebieden waar de beschikbaarheid van zoetwater een probleem is. De verschillen in opbrengst en kwaliteit nemen daardoor toe. De Perenstudieclub heeft dit thema ook langs economische kant besproken samen met Accon. In de Klankbordgroep Fruit wordt hier over gesproken: samen met de invloed van het wegvallen van middelen en de komst van nieuwe rassen is dat bepalend voor het CZAV-beleid. Kennisuitwisseling met de telers vindt plaats op de bedrijven en tijdens de veld- en winterbijeenkomsten.

UITGELICHT

Het beregenen van percelen wordt steeds meer een 'hot item' op de agenda naarmate de teeltseizoenen droger en warmer worden. In ons werkgebied is beregenen met zoetwater nog niet in elk gebied mogelijk. Bovendien is in Zeeland op verschillende plekken verzilting aan de orde. Investeringen in beregenen met zoetwater is niet voor iedere teler mogelijk en men is afhankelijk van de aanvoer per vrachtwagen. Inmiddels lopen er diverse projecten met beregening vanuit kreekruggen.

BIJZONDERE ONTWIKKELING

Met plantversterkers wordt veel ervaring opgedaan in zowel akkerbouw als fruitteelt. Om een goed rendement uit de teelt te behalen, is het voorkomen van gebreksziekten en het verlagen van de ziektedruk in zowel de bodem als de plant erg belangrijk. Telers zetten onder meer CropActiv Stressimmune in, waardoor planten weerbaarder worden tegen abiotische stress.

Samenwerking in veehouderij door CZAV, Luc Pauwels en AgruniekRijnvallei

VEETEELT

Veehouders zoeken naast het telen van maïs en gras andere teelten om aan de eiwitproductie te voldoen. Het areaal voederbieten is groeiend en ook de teelt van sorghum krijgt steeds meer aandacht. De teelt van veldbonen blijft hierbij nog achter als gevolg van het te lage teeltrendement. Veldbonen kunnen namelijk moeilijk concurreren met de import van soja-eiwit. Ook zijn momenteel importbonen uit Oost-Europa aantrekkelijker in prijs dan de bonen uit de regio. Wel past eiwit uit veldbonen prima in het VLOG-voer (genetisch gemodificeerd vrij). Ook het enkelvoudige bijvoeren in het melkveerantsoen laat goede resultaten zien in productie en melkeiwit. Mogelijk dat door regelgeving of een grotere vraag naar GMO-vrij voer de teelt in de toekomst alsnog toeneemt. Er is in ieder geval al veel ervaring opgedaan met de teelt en het vervoederen van veldbonen.

Projecten op het gebied van precisielandbouw ontwikkelen sterk door het gebruik van melkrobots, automatische voersystemen en gps-systemen op zaai- en oogstmachines. Met name de opbrengst en kwaliteitsmeting met behulp van NIR-apparatuur heeft een opmars. Op het gebied van bemesting zien we een toename in omzet van de speciale meststoffen waarbij stikstof vertraagd vrijkomt.

Zuiver Voer is het concept waarmee succes wordt behaald in de vlees-, melk- en pluimveehouderij. Het unieke productieproces waarbij de grondstoffen ieder hun eigen behandeling krijgen, geeft voer met een hogere structuurwaarde wat leidt tot productiever en gezonder vee. Ook producten als Maxammon en Sodagrain, beide behandelde granen zoals maïs, gerst en tarwe, passen in de gedachte van het Zuiver Voer concept. Mengvoer vanuit het Zuiver Voer concept wordt door AgruniekRijnvallei bij klanten van Luc Pauwels in Vlaanderen geleverd. Met name het assortiment structuurbrokken is hierin gewild. Andersom komen enkelvoudige grondstoffen vanuit Luc Pauwels naar Zeeuws-Vlaanderen door scherpe prijsstelling en logistiek voordeel.

UITGELICHT

In het samenwerkingsverband PPS-Sorghum is een verdiepend onderzoeksproject gestart naar de teelt van sorghum. Daarin wordt de waarde van sorghum onderzocht en hopen de partners verder inzicht te krijgen in diverse sorghumrassen. Daarbij wordt de voederwaarde van sorghum in beeld gebracht. CZAV participeert samen met onder andere het Louis Bolk Instituut en Wageningen Universiteit in het project om in betere teeltadviezen te kunnen voorzien.

JAARLIJKS EVENEMENT

Afgelopen zomer heeft de jaarlijkse AR-excursie voor de buitendienst plaatsgevonden in België. De collega's van Luc Pauwels hebben het programma samengesteld met onder andere een bezoek aan het ILVO, het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek en een bezoek aan een modern vleesveebedrijf. Kennisuitwisseling en het bespreken van praktijkervaring stond tijdens deze bijeenkomsten centraal.

Organische meststoffen
680.000 ton: +8%

MESTSTOFFEN, ZAAIGOED EN GBM

Meststoffen

De uitbreiding in organische mest komt door een uitstekend voorjaar en gunstige omstandigheden. Zo is de rol van vaste mest erg belangrijk op het boerenbedrijf. Door de uitdaging om zoveel mogelijk nutriënten uit organische mest op de bedrijven toe te passen, groeit de omzet en het marktaandeel in vloeibare en vaste mest. Ook de omzet van compost en champost is toegenomen, omdat deze prima passen om het organische stofgehalte van de bodem te onderhouden of te verhogen. De meerjarige ervaringen met NeOsol zijn uitstekend en het gebruik is verder toegenomen. Speciaal meststoffen als Exacote, Polysulphate, Maïsmaster en Grasmaster krijgen een vastere plaats in het bemestingsplan. Deze meststoffen passen goed bij de toenemende vraag om meststoffen nog specifieker toe te passen, waardoor het risico op emissie en uitspoeling nog beter beheerst kan worden.

Precisielandbouw en dataverzameling in de vorm van taakkaarten komen op in het boerenbedrijf. Het aantal toepassingsmogelijkheden is echter nog beperkt, maar we zien wel dat hierdoor belangrijke stappen genomen kunnen worden in plaatsspecifiek bemesten, spuiten en zaaien in combinatie met gps. Afgelopen jaar zijn voor meerdere telers taakkaarten opgesteld en op basis hiervan zijn adviezen gegeven. Een ontwikkeling waar we veel kennis en ervaring over hebben gedeeld onder andere als actief deelnemer bij NPPL (Nationaal Project Precisie Landbouw).

Gewasbeschermingsmiddelen

Fabrikanten ontwikkelen steeds nieuwe producten, nieuwe concepten en groene middelen. Met proeven testen wij deze producten op (meer-)opbrengst, (betere) kwaliteit en op lagere input van klassieke gewasbeschermingsmiddelen. Dit vraagt een andere manier van denken van onze telers. We gaan verder inzoomen op een geïntegreerde aanpak, waarbij gewasbeschermingsmiddelen bewuster ingezet worden. Deze aanpak sluit goed aan op het beleid en de visie die CZAV hanteert met 'Goed boeren, goed beheren'.

Ziektes en plagen zijn goed beheersbaar gebleken. Phytophthora en valse meeldauw bleven ondanks de droogte op de loer liggen, maar kritieke momenten werden tijdig gesignaleerd door inzet van Beslissingsondersteunende Systemen (BOS). Daardoor konden gewasbeschermingsmiddelen bijtijds ingezet worden. Enkele klassieke insecticiden zijn iets meer gespoten, omdat neonicotinoïden verboden werden. Is dit op de milieumeetlat nu wel of niet positief? In de sector is hierover discussie.

Extra aandacht voor middelen met een opgebruiktermijn. Deze blijken lastig in te plannen wat tot extra inspanningen leidt door inventarisatie, retouren en herverdelen.

UITGELICHT

Eind september werd bekend dat Stichting Veldleeuwerik per 1 januari 2020 stopt. Dat wil niet zeggen dat projecten bij CZAV ook stilstaan. Onze acht geaccrediteerde adviseurs blijven beschikbaar. Ook projecten met Koopmans Meel, Heineken en HAK blijven lopen. Deze passen uitstekend in het principe van Integrated Crop Management (ICM). Zo voldoen telers die volgens het Veldleeuwerik-principe telen makkelijk aan de eisen omtrent PlanetProof.

BIJZONDERE ONTWIKKELING

Meststoffen Nederland heeft in haar visie 4.0 nadrukkelijk gepleit voor een balans in nieuwe reststromen, meststoffen en organische mest. Een hele belangrijke rol voor het gebruik van kunstmeststoffen op het juiste moment, in de juiste hoeveelheid en de juiste soort. De bodem moet kunnen beschikken over een goed nutriëntenaanbod, waarbij gekeken wordt naar vragen en eisen van de verwerkende industrie en naar hetgeen wordt opgelegd in wet- en regelgeving omtrent voedselveiligheid.

5-jarig project servicegerichte logistiek bijna afgerond

LOGISTIEK

We kijken steeds naar mogelijkheden om de relatie met de teler te verstevigen. Persoonlijk contact blijft belangrijk, echter de digitale ontwikkelingen moeten niet onbenut worden gelaten. Precisielandbouw en dataverzameling worden steeds belangrijker, waardoor advisering beter of anders wordt, of een uitkomst soms zelfs beter aanvaard wordt door de objectiviteit ervan. In het doen van bestellingen, het delen van nieuws en productontwikkeling wordt de digitale weg steeds verder ontwikkeld. Samen met onze telers bekijken we hoe en in welk tempo we dit kunnen oppakken en uitrollen. Hierin speelt het kostenvraagstuk ook een duidelijke rol. Hoe bedienen we de verschillende doelgroepen en zijn hier kosten aan verbonden? Voorlichting in de vorm van een abonnement zou een mogelijkheid kunnen zijn, al dan niet gestuurd door wet- en regelgeving.

Het afgelopen seizoen zijn nog meer bestellingen geplaatst via de CZAV-app. Op elk moment van de dag bestellen blijkt voor velen een uitkomst. Naast dat feit kan de app ook prima voor langetermijnbestellingen gebruikt worden.

UITGELICHT

Dit jaar is de modernisering van de logistiek in sneltreinvaart gegaan. Zo werd in Axel naast de bestaande loodsen een nieuwe graanloods gebouwd. Daarmee nam de totale opslagcapaciteit toe tot circa 51.000 ton. Afgelopen oogst kon de nieuwbouw al in gebruik genomen. In augustus werd de nieuwe graanloods officieel geopend tijdens de Open Dag. Bezoekers kregen een rondleiding over het terrein.

BIJZONDERE ONTWIKKELING

Ook in Dinteloord werd invulling gegeven aan de servicegerichte logistiek. De vestiging werd omgebouwd tot een efficiënt distributiecentrum met een nieuwe opzakinstallatie voor big bags meststoffen. Bovendien werd het Warehouse Management System (WMS) in gebruik genomen. Medio april werd gestart met de bouw van een nieuwe graanloods. Het is de bedoeling om de bouw in het voorjaar af te ronden, zodat de nieuwe loods klaar is voor de oogst 2020.

Actief in Groningen, Drenthe, Overijssel en Gelderland

AGRIANT

Na haar start in februari 2018, heeft Agriant het eerste volledige boekjaar afgesloten. Net als bij moedermaatschappij CZAV loopt het boekjaar van 1 oktober – 30 september. In het werkgebied van Agriant hebben telers in extreme mate moeten opboksen tegen de gevolgen van de droogte. De gevolgen waren merkbaar in de beheersing van de teelt en de opbrengsten van de gewassen.

De gevolgen van de droogte hadden ook een weerslag op de omzet van met name gewasbescherming en meststoffen. Ondanks dat, heeft Agriant een hogere omzet kunnen realiseren, hetgeen met name te danken is aan acquisitie.

Agriant wordt door haar afnemers gewaardeerd om de goede advisering en up-to-date kennis, die o.a. via nieuwsbrieven, telersbijeenkomsten en ook via adviseurs bij de telers komt. Agriant wil zich hierin nog verder versterken, onder de vlag van CropSolutions.

Ook de goede logistieke service wordt door klanten hoog aangeschreven. Tenslotte staat Agriant de teler ook sterk ter zijde met kennis en producten rondom zaaizaden, bodemverbetering, groenbemesters, plantversterkers en biostimulanten.

Het team werd het afgelopen jaar versterkt met twee medewerkers in de buitendienst. Daarnaast werd er deelgenomen aan de CropSolutions Academy en de gewasgroepen binnen CropSolutions. Op die manier waarborgt Agriant haar kennis door de volledige deelname aan de kennisorganisatie van CropSolutions. Daarnaast doet Agriant ook kennis op bij de aanleg van demo- en proefvelden, o.a. met desmedifam-vrije onkruidbeheersing in bieten en een rassendemo voor maïs.

UITGELICHT

Om slagvaardiger en efficiënter te kunnen opereren op logistiek gebied zijn er verschillende acties ondernomen. Zo is er een bakwagen met klep toegevoegd aan het wagenpark en is er regionaal een op- en overslag voor meststoffen gerealiseerd.

AGREA

UITGELICHT

Op 19 juli vond een geslaagde Agrea relatiedag plaats. Veel telers brachten een bezoek aan de 30 standhouders en diverse interessante lezingen.

BIJZONDERE ONTWIKKELING

Nieuwe hypermoderne tarreerlijn voor aardappelen is in gebruik genomen.

2019 werd ook in Limburg gekenmerkt door extreme droogte. Uiteraard had dit invloed op de werkzaamheden en de verkoop. Doordat veel bedrijven hebben kunnen beregenen vielen de oogsten gemiddeld niet tegen. De aanpak in de aardappelteelt begint zich uit te betalen; het aantal gecontracteerde hectares is flink gestegen. De vorig jaar gerealiseerde tarreerlijn werkt naar volle tevredenheid; de tijdsbesparing die dit oplevert wordt ingezet in de uitbreiding van contractering en verkoop. Over de hele lijn hebben we een mooie omzetstijging gerealiseerd; vooral bij bestaande klanten. Het resultaat van aandacht en focus hierop.

Agrea is actief in akkerbouw (m.n. aardappelen, granen, bieten en uien). Als partner van Weuthen contracteert Agrea circa 2500 ha aardappelen. Op vier locaties in Zuid- en Midden-Limburg worden granen gecollecteerd die in samenspraak met CZAV hun weg in de markt vinden.

In de vollegrondsgroenteteelt neemt, naast prei, aardbeien, kolen en asperges een belangrijke plaats in. Onze hoofdvestiging Panningen bevindt zich in het centrum van de Limburgse aspergeteelt. Daarnaast zijn de fruitteelt (appels, peren, blauwe bessen), openbaar groen en ook de boomkwekerij belangrijke activiteiten voor Agrea.

agrea
ALLROUND PARTNER

LUC PAUWELS

Het is deze zomer 10 jaar geleden dat CZAV en Luc Pauwels N.V. bekendmaakten dat ze structureel gingen samenwerken. Tijd voor een terugblik.

In juli 2009 maakte CZAV en de familie Pauwels bekend dat ze structureel gingen samenwerken en dat CZAV een participatie nam van 70% in Luc Pauwels N.V. Nu 10 jaar later wordt er door het management van CZAV en door Tino Pauwels tevreden teruggeblikt op deze beslissing. De omzet van Luc Pauwels N.V. nam in de afgelopen 10 jaar toe van €22,4 miljoen naar €49,6 miljoen euro.

De handel in landbouwproducten blijft de belangrijkste activiteit, maar Luc Pauwels N.V. is ook een belangrijke partner geworden voor de fruitteler en de tuinaanlegger. Door de overname van een vestiging in Turnhout in 2017 is Luc Pauwels N.V. bovendien een belangrijke speler geworden in de markt van openbaar groen. De vestiging in Turnhout is ook een uitstekende uitvalsbasis om toeleverancier te worden voor de land- en tuinbouwers die gevestigd zijn in de Kempen, een mooi landbouwgebied ten noordoosten van Antwerpen.

In 2019 is Luc Pauwels N.V. in 'gans' Vlaanderen actief.

Het aantal werknemers steeg in de afgelopen 10 jaar van 26 fte in 2009 naar 44,5 fte in 2019.

lucpauwels
land- & tuinbouwproducten

UITGELICHT

De vestiging in Turnhout is een uitstekende uitvalsbasis voor de Kempen.

OMZET IN € X MILJOEN

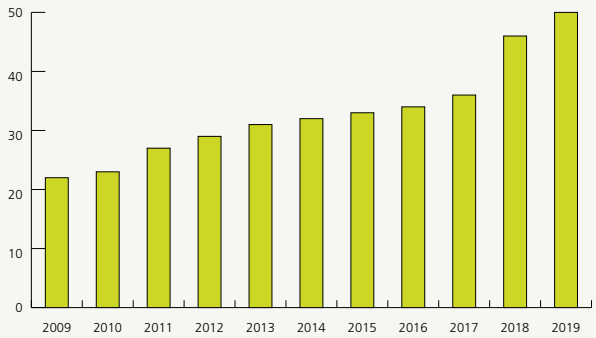

Na 49 jaar einde tijdperk Agrimarkt

AGRIMARKT

Op 15 juli 2019 maakte CZAV bekend een overeenstemming bereikt te hebben met Jumbo Supermarkten B.V. over de verkoop van alle aandelen van Agrimarkt B.V., een 100% deelneming van CZAV. De zes Agrimarkt winkels die zich in Goes, Middelharnis, Roosendaal, Vlissingen, Oud-Beijerland en Terneuzen bevinden, inclusief onroerend goed, waren onderdeel van de deal. Jumbo maakte later bekend dat de winkels in Oud-Beijerland en Terneuzen zijn doorverkocht aan Lidl.

Terug naar het begin…

Agrimarkt startte in 1970 met een winkel in Goes en breidde vanaf 2000 langzaam uit naar zes winkels. Tot 2010 rendeerden deze winkels goed, maar daarna nam het rendement langzaam af. Er kwamen meer formules, maar daarnaast gingen deze formules ook meer op elkaar lijken qua prijsstelling en filosofie. Het onderscheidend vermogen van Agrimarkt liep terug en er kwam druk op het rendement. Andere ketens wisten enorm op te schalen in het aantal winkels en het opstarten van o.a. het bezorgen van boodschappen aan huis. Agrimarkt is hierin niet meegegaan; de pilot met afhalen op locatie werd niet live getrokken. De investeringen die hiermee gemoeid zouden zijn geweest, waren niet of nauwelijks terug te verdienen. Een risico dat CZAV niet kon nemen richting haar leden.

De timing

Contracten met leveranciers in de supermarktwereld zijn langdurig. Op een gegeven moment kwam de keuze: gaan we wederom een langjarig contract aan, of zijn er andere mogelijkheden? Een van de mogelijkheden die onderzocht is, is het franchise-concept. Het was geen haalbare kaart. Met de raad van commissarissen, en later ook de ledenraad, zijn alle mogelijkheden besproken. De mogelijkheid tot verkoop van Agrimarkt in totaliteit kwam ook voorzichtig aan bod.

Eenmaal de knoop doorgehakt dat dit de enige oplossing zou kunnen zijn, werd een project opgestart, waarbij alle geledingen betrokken werden. Ook de ondernemingsraden van CZAV en Agrimarkt, want een traject als dit is adviesplichtig en de ondernemingsraden hebben een formele rol. Een rol onder geheimhouding, wat niet makkelijk is geweest, maar zij hebben professioneel gehandeld en advies gegeven in het belang van iedereen.

Overdracht

De overdracht van Agrimarkt naar Jumbo heeft buiten dit boekjaar plaatsgevonden, op 31 oktober 2019. Toch is de transactie in overleg met de accountant opgenomen in dit boekjaar. Dit komt doordat Jumbo Agrimarkt met terugwerkende kracht per 1 oktober 2018 heeft overgenomen, waardoor het resultaat, maar ook alle kosten, vanaf die datum al voor Jumbo waren.

AGRISNELLAAD

BIJZONDERE ONTWIKKELING

Alles wijst op een toekomst voor het elektrisch rijden. Autofabrikanten zorgen voor meer keuze in type, uitvoering en prijsklasse. In april bereikte Nederland een mijlpaal van 150.000 elektrische personenauto's.

De afgelopen drie jaar draaide de pilot rondom AgriSnellaad. Ondertussen is de pilot grondig onder de loep genomen door de directie, raad van commissarissen en ledenraad. Zowel de marktontwikkeling voor elektrisch rijden en de goede resultaten van de voorbije jaren laten zien dat er veel potentie te halen is met AgriSnellaad. Daarom is besloten om het concept AgriSnellaad verder te professionaliseren. Een bedrijfsplan met een realistisch verdienmodel zal worden opgezet om in 2030 1.500 laadpalen gerealiseerd te hebben. Om dit te verwezenlijken werd in week 45 van 2019 AgriSnellaad B.V. opgericht.

De doelstellingen zijn ambitieus, maar realistisch en sluiten aan bij de behoefte in de markt. Steeds meer mensen kiezen voor een elektrische auto. Zo is de Tesla model 3 onlangs tot bestverkochte auto in Nederland gebleken. Wie had dit 5 jaar geleden kunnen bedenken. Andere automerken laten zich echter niet onbetuigd en zorgen in 2020 voor een groot gamma aan elektrische auto's. Keuze genoeg voor de consument. AgriSnellaad zorgt voor de laadinfra en hoopt hiermee een goede bijdrage te leveren aan de energietransitie. Op de daken van veel CZAV gebouwen zijn zonnepanelen geplaatst, de hier opgewekte groene stroom wordt in de toekomst via eigen laadpalen verkocht aan de consument. We zijn hiermee producent en leverancier en hebben zodoende overzicht over de hele keten van uiteindelijk productie tot eindafnemer.

Op 16 september 2019 werd het E-mobility Center in Vlissingen feestelijk geopend. Een platform, gestart met zeven deelauto's, met plannen om in de toekomst steeds meer deelauto's in de zakelijke gebieden van Vlissingen, Goes en Middelburg te plaatsen, met uitrol richting Schouwen-Duiveland. Aan AgriSnellaad de taak om op deze plekken de laadpalen te plaatsen.

AGRISNELTANK

Brandstoffen

De activiteiten van AgriSneltank beperken zich niet alleen tot het bevoorraden van de 22 tanklocaties in het zuidwesten van Nederland. Mogelijkheden voor nieuwe locaties worden bekeken en met de verschillende instanties en gemeenten wordt overleg gevoerd. Zo ook over de verplaatsing van ons tankstation in Zierikzee. Inmiddels is de grond aangekocht en zijn procedures rond, in het voorjaar van 2020 wordt gestart met de bouw van het nieuwe tankstation.
Naast de tankstations worden ook onze telers bevoorraad. Dagelijks komt de tankauto bij telers op het bedrijf. We zagen vorig boekjaar dat voor het beregenen van de percelen veel brandstof nodig was, dat was dit jaar iets minder het geval.

Smeerolie

Veel verschillende landbouwmachines met uiterst geavanceerde motoren en hightech hydraulische systemen vereisen smeermiddelen die levensduur en bedrijfszekerheid van het machinepark maximaliseren. De samenwerking met Texaco op dit vlak loopt gesmeerd.

Propaangas

De partner in propaangaslevering op het boerenerf is sinds een aantal jaren Antargaz. Met de buitendienst van CZAV wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn en wat er nodig is voor de teler, om daarna in samenwerking met Antargaz te komen tot een uitvoering van deze plannen. Dat kan zijn het plaatsen van een gastank tot de aansluiting hiervan op gaskachels. Steeds meer telers maken de keuze om over te stappen op Antargaz.

UITGELICHT

In 2019 werden de vernieuwde websites van AgriSneltank en AgriSnellaad gelanceerd. Op de websites zijn alle tank- en laadpaallocaties te vinden. Bezoekers kunnen direct naar een keuzelocatie navigeren. Daarnaast is er op de website meer informatie over zakelijk tanken en het laatste nieuws over AgriSneltank en AgriSnellaad.

BIJZONDERE ONTWIKKELING

De voorbereidingen voor de verplaatsing van het tankstation in Zierikzee zijn in volle gang. Het eerste kwartaal 2020 zal een start gemaakt worden met de bouw.

Bedankt voor ieders inzet en vertrouwen

DANK EN ADVIES

VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

DANK

De raad van commissarissen en de directie bedanken de leden en relaties voor hun vertrouwen, de ledenraad voor hun inzet en alle medewerkers van CZAV en haar deelnemingen voor hun bijdrage in het afgelopen jaar. Hun inzet, betrokkenheid en kwaliteit waren bepalend voor het behalen van het resultaat.

Wemeldinge, 26 november 2019

Dhr. J.M. Klompe, voorzitter raad van commissarissen
Dhr. A. van Vugt, algemeen directeur (bestuurder)

ADVIES

Aan de jaarvergadering,
te houden op 3 december 2019

De raad van commissarissen heeft de rekening en verantwoording onderzocht over het boekjaar 1 oktober 2018 - 30 september 2019 bestaande uit de resultatenrekening over dat boekjaar, de balans per 30 september 2019 met de daarbij behorende toelichting.

Bij dit onderzoek werden wij bijgestaan door een accountant (aan wie opdracht is verleend als bedoeld in artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek en belast is met het onderzoek van de jaarrekening en het jaarverslag), die blijkens zijn controleverklaring bericht, dat de hiervoor genoemde en in het jaarverslag opgenomen stukken de financiële positie per 30 september 2019 en de resultaten over het boekjaar 1 oktober 2018 t/m 30 september 2019 van de CZAV getrouw weergeven.

Ons onderzoek geeft ons geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Wij adviseren u om de voorstellen van de directie te aanvaarden en de rekening en verantwoording van de directie, zoals deze aan ons is overgelegd en hierbij overhandigd, onveranderd vast te stellen.

Wemeldinge, 26 november 2019

Dhr. J.M. Klompe, voorzitter raad van commissarissen
Dhr. J.W. de Wilde, secretaris

ORGANISATIE

Management CZAV

Antoon van Vugt	algemeen directeur/bestuurder
Kees Blankenburgh	financieel directeur
Ko Francke	adjunct directeur
Rob Augustijn	hoofd afdeling brandstoffen
Jurriaan Visser	hoofd granen, zaden, veevoer en pootgoed
Ronnie Kuijs	hoofd logistiek
Rik de Lange	hoofd beheer onroerend goed
Stefan van der Linden	hoofd personeel en organisatie
André Nelis	hoofd meststoffen en bedrijfsartikelen
Johan Buis	hoofd gewasbescherming
Lute Smid	hoofd KAM *tot 1 februari 2020*
Annemieke Böhm	hoofd V-KAM *vanaf 1 februari 2020*
Desiree Nijsse	directiesecretariaat
Marianne Remijnse	directiesecretariaat

Raad van commissarissen CZAV

Johan Klompe	Wolphaartsdijk *(voorzitter)*
Maarten Heijne	Hulst *(vice-voorzitter)*
Guy van den Hauwe	Kaprijke (België)
Johan Kodde	Arnemuiden*
Dik Kruijthoff	Mijnsheerenland
Jan de Wilde	Sint Maartensdijk
Martijn Vogelaar	Krabbendijke
Gillis Klompe	Dreischor**

* tot december 2019
** vanaf december 2019

Ledenraad CZAV

Johan Klompe	Wolphaartsdijk *(voorzitter)*
Hans van Aaken	Westelbeers
Hans Akkermans	St. Annaland
Nathan van Beek	Gilze
Elias Biesheuvel	Simonshaven *
Freek Boudeling	St. Philipsland
Jewan Breure	Kats
Martijn Doens	IJzendijke **
Gilles Geschiere	Meliskerke
Sjaak de Hullu	Nieuwvliet *
Maarten Janse	Wolphaartsdijk *
Gillis Klompe	Dreischor**
Els Mesu-Kwekkeboom	Middelburg
Jan Mol	Kattendijke
Mark Mol	Borssele
Janine van Nieuwenhuijzen	Dirksland
Meindert den Ouden	Zuidland
Ronnie Romeijn	Ouwerkerk
Harry de Schutter	Heijningen
Henk van Sluijs	Westkapelle *
Eric van der Spelt	Steenbergen
Linda Veldhoen-de Regt	Kapelle
Peter Verbree	Zierikzee
Jan Voordendag	Strijen
Joris van Waes	Zuiddorpe *
Anne Douwe van der Zee	Axel

* aftredend
** tussentijds aftredend

Jongerenraad CZAV

Rob Luysterburg	Heerle *(voorzitter)*
Martijn Biemond	Stellendam
Tonis Boot	Kruiningen
John de Bruijckere	Aardenburg
Rob Dirkx	Reusel
Rik van Dueren den Hollander	Mijnsheerenland
Kees Hage	St. Maartensdijk
Koen Lampert	Biggekerke
Rick de Lange	Hellevoetsluis
Robert Maas	Moerstraten
Arjan Reedijk	Klaaswaal
Jeroen Risseeuw	IJzendijke
Martijn Risseeuw	Cadzand
Mees van der Spek	Zierikzee
Stefan Varekamp	Tinte
Leon van de Velde	Kerkwerve
Bart Vermue	Oudelande
Jens Vermue	Kapelle
Sander de Visser	Gapinge
Niels van der Waal	Numansdorp
Joyce van Waes	Axel
Rens de Wilde	St. Annaland
Thomas Zijlmans	Standdaarbuiten

Evenwichtige verdeling mannen en vrouwen in RvC en bestuur van de coöperatie

Bij invulling van een vacature wordt er naar gestreefd de verhouding mannen en vrouwen evenwichtig te verdelen. Daarnaast wordt er ook gekeken naar bestuurlijke ervaring en/of iemand voldoet aan het vooraf opgestelde profiel. In 2018/2019 is de verhouding mannen en vrouwen ongewijzigd gebleven.

CZAV

JAARREKENING 2018 - 2019

Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A.

Geconsolideerde balans per 30 september 2019 *(Consolidated balance sheet as at 30 September 2019)*

na verwerking voorstel resultaatbestemming

	Activa *(Assets)*				
	(in € x 1.000)		**2019**		2018
	Vaste activa				
1	**Immateriële vaste activa** *(Intangible fixed assets)*				
	Goodwill		4.159		5.203
2	**Materiële vaste activa** *(Tangible fixed assets)*				
	Bedrijfsgebouwen en terreinen	16.921		40.854	
	Machines en installaties	5.207		4.563	
	Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.509		4.949	
	Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	-		68	
	In uitvoering	1.236		-	
			25.873		50.434
3	**Financiële vaste activa** *(Financial fixed assets)*				
	Deelnemingen	14.291		13.559	
	Belastinglatentie	696		783	
	Overige vorderingen	1.598		1.906	
			16.585		16.248
	Vaste activa		**46.617**		**71.885**
	Vlottende activa *(Current assets)*				
4	**Voorraden** *(Stocks)*				
	Handelsgoederen		92.115		77.419
5	**Vorderingen** *(Receivables)*				
	Handelsdebiteuren	40.580		37.111	
	Vorderingen op overige deelnemingen	6.413		7.778	
	Overige vorderingen en overlopende activa	32.106		13.956	
			79.099		58.845
6	**Liquide middelen** *(Cash)*		22		3.475
			171.236		**139.739**
	Totaal activa *(Total assets)*		**217.853**		**211.624**

Geconsolideerde balans per 30 september 2019 *(Consolidated balance sheet as at 30 September 2019)*

na verwerking voorstel resultaatbestemming

	Passiva *(Group equity and liabilities)* (in € x 1.000)	**2019**		2018	
7	**Eigen vermogen** *(Equity)*		115.389		91.231
	Aandeel van derden *(Interest third parties)*		977		714
	Groepsvermogen *(Group equity)*		**116.366**		**91.945**
8	**Voorzieningen** *(Provisions)*				
	Pensioenen	27		29	
	Overige voorzieningen	625		739	
			652		768
9	**Langlopende schulden** *(Long term liabilities)*				
	Schulden aan kredietinstellingen	1.605		11.561	
	Overige schulden	500		500	
			2.105		12.061
10	**Kortlopende schulden** *(Current liabilities)*				
	Schulden aan banken	13.299		6.755	
	Aflossingsverplichting langlopende schulden	168		2.020	
	Schulden aan leveranciers en handelskredieten	51.878		66.536	
	Schulden aan overige deelnemingen	138		250	
	Belastingen en sociale premies	10.981		13.091	
	Overige schulden en overlopende passiva	22.266		18.198	
			98.730		106.850
	Totaal passiva *(Total equity and liabilities)*		**217.853**		**211.624**

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018 / 2019 *(Consolidated profit and loss account 2018 / 2019)*

	(in € x 1.000)	**2018 / 2019**		2017 / 2018	
11	**Netto-omzet** *(Net turnover)*		444.761		429.029
	Inkoopwaarde van de omzet		394.529		379.324
	Brutomarge *(Gross margin)*		50.232		49.705
	Lonen en salarissen	20.117		19.006	
12	Sociale lasten en pensioenpremies	4.897		4.286	
	Afschrijvingen op materiële en immateriële activa	4.884		4.795	
	Overige waardeveranderingen van vaste activa	465		-	
13	Overige bedrijfskosten	17.821		17.902	
	Som der bedrijfslasten *(Total expenses)*		48.184		45.989
	Bedrijfsresultaat *(Operational result)*		2.048		3.716
	Rentebaten	722		674	
	Rentelasten	-961		-714	
			-239		-40
	Resultaat voor belastingen *(Result before taxation)*		1.809		3.676
14	Belastingen		-524		-933
15	Resultaat deelnemingen		22.959		-40
	Aandeel van derden		-86		-193
	Resultaat na belastingen *(Result after taxation)*		**24.158**		**2.510**

Kasstroomoverzicht geconsolideerd 2018 / 2019 *(Consolidated cashflow statement 2018 / 2019)*

(in € x 1.000)	**2018 / 2019**		2017 / 2018	
Kasstroom uit operationele activiteiten *(Operating activities)*				
Bedrijfsresultaat		2.048		3.716
Aanpassingen voor:				
Mutatie voorzieningen		-40		-320
Afschrijvingen en waardeverminderingen		3.479		4.795
Veranderingen in werkkapitaal:				
Mutatie vorderingen (exclusief vennootschapsbelasting)	9.583		-13.191	
Mutatie voorraden	-14.696		-7.700	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief schulden aan kredietinstellingen, rente en vennootschapsbelasting)	-12.556		2.232	
		-17.669		-18.659
		-12.182		-10.468
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
Ontvangen rente	722		674	
Ontvangen dividend	493		355	
Betaalde rente	-961		-714	
Betaalde vennootschapsbelasting	-1.227		-783	
Resultaat minderheidsbelangen	-86		-40	
		-1.059		-508
		-13.241		-10.976
Kasstroom uit investeringsactiviteiten *(Investment activities)*				
Investeringen in immateriële vaste activa	-		-4.980	
Mutatie minderheidsbelang derden	263		320	
Investeringen in materiële vaste activa	-6.085		-10.411	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	3.012		104	
Investeringen in financiële vaste activa	-		-102	
Desinvesteringen / aflossingen in financiële vaste activa	9.247		308	
		6.437		-14.761
Kasstroom uit financieringsactiviteiten *(Financing activities)*				
Opname langlopende leningen / Bankkrediet	6.544		-	
Aflossing langlopende leningen	-3.193		-781	
		3.351		-781
Afname/toename geldmiddelen *(Change in cash)*		**-3.453**		**-26.518**
Mutatie liquide middelen	-3.453		-26.518	
Afname/toename geldmiddelen *(Change in cash)*		**-3.453**		**-26.518**

Overzicht van het totaalresultaat geconsolideerd

(in € x 1.000)	**2018 / 2019**	2017 / 2018
Geconsolideerd netto resultaat na belastingen	24.158	2.510
Directe mutaties in Eigen Vermogen	-	-
Totaal resultaat	**24.158**	**2.510**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de enkelvoudige en in de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt op 26 november 2019. De coöperatie heeft zowel de enkelvoudige jaarrekening als de geconsolideerde jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen (voor grote ondernemingen) van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Voor zover uit oogpunt van vergelijkbaarheid van belang, zijn de cijfers uit het voorgaande boekjaar aangepast.

Activiteiten van de groep

De groep voert handelsactiviteiten uit op het gebied van landbouwbenodigdheden als zaden, meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, voeders, brandstoffen, etc. voornamelijk in Nederland en België. Daarnaast handelt de groep in granen, zaden en peulvruchten. Aanvullend op de agrarische handel worden detailhandelsactiviteiten uitgevoerd, namelijk door de exploitatie van benzinestations en van een aantal supermarkten.

Salderen

Een actief en een post in het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- Een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- Het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de groep zich diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen zijn:

- Voorraden: voor het gedeelte van de voorraad granen waarvoor de uiteindelijke inkoopprijs nog niet definitief vaststaat, heeft een schatting plaatsgevonden van de benaderde kostprijs.
- Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd tot de hoogte waarop het waarschijnlijk is dat fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.
- Overige vorderingen: op basis van gerealiseerde inkopen heeft een inschatting plaatsgevonden van nog te ontvangen inkoopbonussen en afrekeningen.
- Voorzieningen: naar de aard van deze posten hebben consistente schattingen plaatsgevonden van deze posten.
- Overige schulden: op basis van gerealiseerde verkopen heeft een inschatting plaatsgevonden van nog te betalen verkoopbonussen en afrekeningen.

Financiële activa en passiva

De financiële activa en passiva bestaan nagenoeg uitsluitend uit kortlopende vorderingen op handelsdebiteuren en overige kortlopende vorderingen, respectievelijk kortlopende verplichtingen op handelscrediteuren en overige verplichtingen. Deze vorderingen respectievelijk verplichtingen worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs, die voor zowel de vorderingen als de verplichtingen gelijk te stellen is aan de nominale waarde.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de coöperatie en haar groepsmaatschappijen per 30 september van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. De enkelvoudige winst- en verliesrekening is opgesteld met inachtneming van artikel 402 Boek 2 BW.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

In de consolidatie zijn betrokken:

- Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A. te Wemeldinge
- Agrimarkt B.V. te Wemeldinge (100%)
- Agriant B.V. te Emmen (100%)
- OK Zeeland B.V. te Wemeldinge (100%)
- CZAV Energy B.V. te Wemeldinge (100%)
- Luc Pauwels N.V. te Assenede België (70%)
- Pauwels Logistics N.V. te Assenede België (70%)
- Holding Agrea B.V. te Panningen (70%)

Op 12 juli 2019 heeft CZAV een overeenkomst getekend met Jumbo Supermarkten B.V. inzake de overdracht van alle aandelen van Agrimarkt B.V. Op basis van deze overeenkomst is per deze datum geen sprake meer van beslissende zeggenschap en derhalve is Agrimarkt B.V. tot en met 12 juli 2019 in deze jaarrekening geconsolideerd.

Dit boekjaar is het belang in Holding Agrea een volledig jaar in de consolidatie opgenomen, waar dit vorig jaar slechts van augustus 2018 tot 30 september 2018 van toepassing was.

CZAV U.A. heeft zich uit hoofde van artikel 403 Boek 2 BW hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van haar groepsmaatschappijen Agriant B.V., Agrimarkt B.V., OK Zeeland B.V. en CZAV Energy B.V. Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar de lijst van kapitaalbelangen in de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening.

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.
Het aandeel van derden is afzonderlijk in de geconsolideerde

jaarrekening tot uitdrukking gebracht. Het aandeel derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van de groepsmaatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van groepsmaatschappijen wordt in de winst- en verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat. Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar de lijst van kapitaalbelangen aan het einde van deze jaarrekening.

Immateriële vaste activa

Een immaterieel vast actief wordt in de balans opgenomen als:

- het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, zullen toekomen aan de groep; en
- de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Uitgaven inzake een immaterieel vast actief die niet aan de voorwaarden voor activering voldoen (bijvoorbeeld uitgaven van onderzoek en intern ontwikkelde merken, logo's, uitgavenrechten en klantenbestanden) worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verantwoord.

De immateriële vaste activa die zijn verkregen bij de acquisitie van een groepsmaatschappij worden tegen de reële waarde op het verkrijgingsmoment opgenomen.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingsverliezen.

Het afschrijven van de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur. Deze behelst een periode tussen de 8 en 10 jaar, afhankelijk van de aard van het actief. De economische levensduur en afschrijvingsmethode worden aan het einde van ieder boekjaar opnieuw beoordeeld. De afschrijving is opgenomen in de post Afschrijvingen op materiele en immateriële activa in de resultatenrekening.

Goodwill

Goodwill wordt geactiveerd minus cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing minus bijzondere waardeverminderingen. De goodwill wordt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur. In het kader van een eventuele bijzondere waardevermindering wordt goodwill die is ontstaan in een acquisitie vanaf de overnamedatum toegerekend aan alle kasstroomgenererende eenheden die na de overname, naar verwachting, voordeel zullen halen uit de synergie in de acquisitie. Jaarlijks wordt er per balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat de goodwill aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dit het geval is wordt de bijzondere waardevermindering van goodwill vastgesteld door beoordeling van de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid (of groep kasstroomgenererende eenheden) waarop de goodwill betrekking heeft. Wanneer de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid lager is dan de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheid waaraan goodwill is toegerekend, wordt een bijzonder waardevermindering verantwoord.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa in eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de kostprijs, minus eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingsverliezen.De materiële vaste activa worden als volgt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden toegepast:

- Bedrijfsgebouwen en terreinen : 0 - 10
- Machines en installaties : 10 - 20
- Inventarissen : 12 - 20
- Transportmiddelen : 15 - 20
- Niet aan bedrijfsuitoefening dienstbaar : 0 - 5

Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestaties van het actief worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt. Kosten voor groot onderhoud of herstel worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Niet-geconsolideerde deelnemingen waarop de coöperatie invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, alsmede joint-ventures, worden op basis van het zichtbare eigen vermogen gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de coöperatie in het eigen vermogen, volgens de laatst opgemaakte jaarrekening en tussentijdse cijfers van de betreffende deelneming, zoveel als praktisch mogelijk bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening en onder aftrek van ontvangen dividenden na balansdatum. In de winst- en verliesrekening wordt het aandeel van de coöperatie in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Indien en voor zover de coöperatie niet zonder beperking uitkering van de positieve resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen. Haar aandeel in de rechtstreekse vermogensvermeerderingen en -verminderingen van de deelnemingen wordt ook in de wettelijke reserve opgenomen.

Overige vorderingen

De verstrekte vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige verstrekte vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode.

Latente belastingen

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering, wordt een latente belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening. De latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa respectievelijk voorzieningen. De latente belastingen worden opgenomen op basis van de verwachte belastingtarieven tegen nominale waarde.

Voorraden

De handelsgoederen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs (op basis van FIFO) of lagere marktwaarde. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De bijkomende kosten omvatten onder meer transport- en behandelingskosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van de handelsgoederen. Voor het gedeelte van de voorraad granen waarvoor de uiteindelijke inkoopprijs nog niet definitief vaststaat, heeft waardering plaatsgevonden op basis van de benaderde kostprijs.

Vorderingen

De vorderingen op handelsdebiteuren, verstrekte leningen en overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten zoals vorderingen, effecten en schulden, als financiële derivaten verstaan. Alle aan- en verkopen volgens standaard markconventies van financiële activa worden opgenomen per transactiedatum, dat wil zeggen de datum waarop de groep de bindende overeenkomst aangaat.

Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorziening pensioenen in eigen beheer en de voorziening voor jubileumuitkeringen die gewaardeerd worden op basis van actuariële grondslagen.

Pensioenen

De pensioentoezeggingen aan werknemers zijn ondergebracht bij een bedrijfspensioenfonds. Dit fonds kent een opbouw volgens de middelloon regeling. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per jaareinde 106,7%. De coöperatie heeft alleen de verplichting de overeengekomen bijdragen te betalen en er zijn geen verplichtingen tot bijdragen in eventuele (actuariële) verliezen. De verschuldigde bijdragen worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden, respectievelijk vorderingen.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde.

De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Geamortiseerde kostprijs

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat. Leasebetalingen worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Opbrengsten

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Opbrengst uit verkoop van goederen wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de goederen zijn overgedragen aan de koper, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst- en verliesrekening verwerkt. Hierbij wordt rekening gehouden met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Personeel

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten.

Tussen CZAV, Agriant B.V., Agrimarkt B.V. en CZAV Energy B.V. bestaat een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De verrekening van de belastingen binnen deze eenheid vindt plaats door CZAV en wordt vervolgens doorbelast aan Agriant B.V., Agrimarkt B.V. en CZAV Energy B.V.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht geconsolideerd

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappijen en de verkoopprijs van de verkochte groepsmaatschappijen zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in deze groepsmaatschappijen aanwezige geldmiddelen zijn op de aankoopprijs respectievelijk de verkoopprijs in aftrek gebracht.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Verkoop aandelen Agrimarkt B.V.

Op 12 juli 2019 heeft CZAV een Share Purchase Agreement (SPA) getekend met Jumbo Supermarkten B.V. inzake de overdracht van 100% van de aandelen van Agrimarkt B.V.. Op 31 oktober 2019 zijn de aandelen daadwerkelijk overgedragen aan de koper. In de periode vanaf 12 juli tot en met 31 oktober is door koper en verkoper gezamenlijk gewerkt aan het afbouwen van de Agrimarkt formule waarbij op grond van de bepalingen in de SPA, CZAV niet langer de overheersende zeggenschap had over Agrimarkt en derhalve is Agrimarkt B.V. tot en met 12 juli 2019 in deze jaarrekening geconsolideerd.
De boekwinst van de verkoop van de aandelen bedroeg € 21,6 miljoen. Tevens zijn bij overdracht van de aandelen alle leningen van Agrimarkt afgelost uit de koopsom. Op basis van het voorgaande is deze boekwinst reeds verantwoord in dit verslagjaar. Op 24 september 2019 werd reeds een vooruitbetaling van de koopsom ontvangen. Het restant van de nog te ontvangen koopsom à € 19,6 miljoen is opgenomen onder de kortlopende vorderingen.

1 Immateriële vaste activa

(in € x 1.000)	Goodwill	Totaal
Stand per 1-10-2018		
Aanschafwaarde	5.630	5.630
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-427	-427
Boekwaarde 1-10-2018	**5.203**	**5.203**
Investeringen	-	-
Afschrijvingen	-579	-579
Waardeverminderingen ten laste van het resultaat	-465	-465
Boekwaarde 30-9-2019	**4.159**	**4.159**
Cumulatieve afschrijvingen	1.471	1.471
Cumulatieve aanschafwaarde	5.630	5.630

De resterende looptijd van de geactiveerde goodwill ligt tussen de 6 en 8 jaar.

2 Materiële vaste activa

(in € x 1.000)	Gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedr. middelen	Niet aan de bedrijfsuitoef. dienstbaar	In uitvoering	Totaal
Stand per 1-10-2018						
Aanschafwaarde	77.132	19.326	22.703	190	-	119.351
Cumulatieve afschrijvingen	-36.278	-14.763	-17.754	-122	-	-68.917
Boekwaarde 1-10-2018	**40.854**	**4.563**	**4.949**	**68**	**-**	**50.434**
Vervallen consolidaties	-23.114	-	-2.085	-	-	-25.199
Investeringen	2.079	1.714	1.056	-	1.236	6.085
Desinvesteringen	-981	-12	-83	-66	-	-1.142
Overboeking	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-1.917	-1.058	-1.328	-2	-	-4.305
Boekwaarde 30-9-2019	**16.921**	**5.207**	**2.509**	**-**	**1.236**	**25.873**
Cumulatieve afschrijvingen	26.017	19.255	8.703	113	-	54.088
Cumulatieve aanschafwaarde	42.938	24.462	11.212	113	1.236	79.961

In de post 'andere vaste bedrijfsmiddelen' zijn begrepen vervoermiddelen en kantoor- en winkel- inventarissen. Woningen zijn opgenomen onder de post 'niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar'. Op de roerende materiële vaste activa rust pandrecht ten behoeve van de bank.

3 Financiële vaste activa

(in € x 1.000)	Deelnemingen	Latente belastingen	Overige vorderingen	Totaal
Boekwaarde 1-10-2018	13.559	783	1.906	16.248
Vervallen consolidaties	-	78	-	78
Aflossingen	-	-	-308	-308
Resultaat deelnemingen	1.225	-	-	1.225
Dividenden	-493	-	-	-493
Overige mutaties	-	-165	-	-165
Boekwaarde 30-9-2019	**14.291**	**696**	**1.598**	**16.585**

De belastinglatentie is gevormd op basis van de (tijdelijke) verschillen tussen bedrijfseconomische en fiscale waardering van vaste activa.

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen is een lening van € 1,5 miljoen (30-09-2018: € 1,7 miljoen) opgenomen. De einddatum van de lening is 31 december 2024.

4 Voorraden

De voorraden kunnen als volgt naar de verschillende bedrijfstakken gesplitst worden weergegeven:

(in € x 1.000)	**2019**	2018
Consumptiegranen *(Grains)*	42.582	32.460
Meststoffen *(Fertilizers)*	20.979	14.544
Gewasbeschermingsmiddelen *(Crop protection)*	23.078	21.398
Overig *(Miscellaneous)*	5.476	9.017
	92.115	**77.419**

De afwaardering van deze voorraden verwerkt in de winst- en verliesrekening bedraagt € 380.000 (vorig jaar: € 430.000). Op de voorraden rust pandrecht ten behoeve van de bank.

5 Vorderingen

Onder de handelsdebiteuren is voor een totaal ad € 8.582.000 aan vorderingen op leden opgenomen (vorig jaar € 10.161.000). Voor dubieuze debiteurenvorderingen is onder handelsdebiteuren een voorziening opgenomen van € 1.112.000 (vorig jaar € 1.111.000). Onder de overige vorderingen is een bedrag voor de overdracht van een groepsmaatschappij opgenomen. Hiervoor wordt verder verwezen naar bladzijde 53 van deze jaarrekening.

6 Liquide middelen

De in deze post opgenomen kasgelden bedragen € 7.000 (vorig jaar € 322.000). Voor het overige bestaan de liquide middelen uit banktegoeden in rekening courant. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de coöperatie.

7 Eigen vermogen

Voor een specificatie van het eigen vermogen wordt verwezen naar de enkelvoudige balans per 30 september 2019.

8 Voorzieningen

(in € x 1.000)	Pensioenen	Overige
Saldo 1-10-2018	29	739
Vervallen consolidaties	-	-76
Onttrekkingen	-2	-
Vrijval	-	-39
Dotatie	-	1
Saldo 30-9-2019	**27**	**625**

Een bedrag van € 230.000 zal aangewend worden binnen 1 tot 5 jaar.
Het restant van de voorzieningen kent een looptijd van langer dan 5 jaar.

Overige voorzieningen

Dit betreft voorzieningen in verband met jubileumuitkeringen, bodemsanering en opleveringsverplichtingen bij beëindiging huurcontracten.

9 Langlopende schulden

Deze bestaan uit bankleningen met een resterende looptijd van 2 tot 7 jaar en rentepercentages variërend tussen de 1% en 2%. Een bedrag van € 840.000 zal vervallen binnen 1 tot 5 jaar. Het restant van de langlopende schuld kent een looptijd van langer dan 5 jaar.
Onder overige schulden is een lening opgenomen waarvan de hoofdsom vervalt in 2021 en welke een jaarlijks, op marktconforme tarieven vast te stellen rente kent. De huidige rente bedraagt 1,3%.

10 Kortlopende schulden

De coöperatie beschikt bij haar bankiers over rekening courant kredieten. De maximale kredietlimiet bij bankiers bedraagt € 36,5 miljoen (vorig jaar € 36,5 miljoen). De rente over deze faciliteiten is gebaseerd op EURIBOR tarieven.

Onder de schulden aan leveranciers en handelskredieten is een schuld ad € 30 miljoen aan leden verantwoord (vorig jaar € 35,2 miljoen). Over een deel van de schulden aan leden wordt een rente vergoed van 0,3%.

Onder overige schulden is een schuld opgenomen inzake de per balansdatum te verwachten verplichtingen uit hoofde van reeds aan CZAV geleverde granen.

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten van de groep, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van de groep of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van de groep is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden.

CZAV U.A. coördineert het liquiditeitenbeheer en de financiering van de groep.

Niet in de balans opgenomen regelingen en verplichtingen

Verstrekte zekerheden

Als zekerheid voor de schulden aan kredietinstellingen zijn de volgende zaken verpand:
- voorraden
- inventarissen

Voorts is een hypotheek verstrekt ad € 15 miljoen met als onderpand een aantal bedrijfspanden met grond van CZAV. In de financieringsovereenkomsten zijn eisen gesteld aan de solvabiliteitsratio van de coöperatie. Aan deze ratio eisen wordt door de coöperatie voldaan.

Afgegeven garanties

Ten gunste van een partij is een bankgarantie afgegeven voor € 0,3 miljoen; deze garantie heeft een langlopend karakter.

Huur- en overige verplichtingen

- Inzake de lease van bedrijfswagens bestaat een leaseverplichting van € 0,5 miljoen per jaar gedurende 3 jaar.
- In het kader van de handelsactiviteiten van de Coöperatie zijn er verkoopcontracten met afnemers aangegaan die een looptijd langer dan een jaar hebben. Het langst lopende contract heeft een resterende contractduur van twee jaar.
- De coöperatie heeft verkoopverplichtingen inzake de afzet van producten voor een bedrag van € 10,5 miljoen. Deze kennen een looptijd van korter dan een jaar.
- Ten aanzien van investeringen in materiele vaste activa is sprake van resterende investeringsverplichtingen, met looptijd korter dan een jaar, van in totaal € 2,8 miljoen.

Gebeurtenissen na balansdatum – verkoop aandelen Agrimarkt B.V.

Zoals reeds toegelicht op bladzijde 53 van deze jaarrekening, heeft CZAV op 12 juli 2019 een Share Purchase Agreement (SPA) getekend met Jumbo Supermarkten B.V. inzake de overdracht van 100% van de aandelen van Agrimarkt B.V.. Op 31 oktober 2019 zijn de aandelen daadwerkelijk overgedragen aan de koper. Afwikkeling van de transactie en betaling van de resterende koopsom heeft conform het bepaalde in de SPA plaatsgevonden.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

11 Netto-omzet

De netto-omzet is met 3,6% gestegen (vorig jaar 11% gestegen) en kan als volgt naar de verschillende bedrijfstakken gesplitst worden weergegeven.

(in € x 1.000)	**2018 / 2019**	2017 / 2018
Consumptiegranen *(Grains)*	59.781	56.909
Meststoffen *(Fertilizers)*	78.477	72.110
Gewasbeschermingsmiddelen *(Crop protection)*	93.588	86.601
Vloeibare brandstoffen *(Fuels)*	108.017	105.700
Overig *(Miscellaneous)*	54.503	45.160
	394.366	366.480
Agrimarkt B.V. (boekjaar 18/19 t/m 12 juli 2019)	50.395	62.549
	444.761	**429.029**

Van deze omzet is over boekjaar 2018/2019 circa 86% (2017/2018: 87%) gerealiseerd in Nederland en het restant binnen de rest van Europa.

12 Sociale lasten en pensioenpremies

(in € x 1.000)	**2018 / 2019**	2017 / 2018
Pensioenpremies	1.846	1.647
Overige sociale lasten	3.051	2.639
	4.897	**4.286**

Personeelsbestand

Bij de volledig in de consolidatie betrokken maatschappijen waren (berekend op basis van het totaal aantal SV-dagen) in het boekjaar 2018/2019 gemiddeld 408 werknemers (fte) in dienst (2017/2018: 343), exclusief uitzendkrachten, onderverdeeld naar de volgende bedrijfstakken

	2018 / 2019	2017 / 2018
Agrarische aan- en verkoop Nederland	180	142
Agrarische aan- en verkoop België	42	44
Supermarkten	186	157
(boekjaar 18/19 t/m 12 juli 2019)		
	408	**343**

13 Overige bedrijfskosten

Deze bestaan grotendeels uit onderhoudskosten aan gebouwen, machines en inventarissen, huurkosten, energie, verzekeringen, transportkosten en kosten van beheer en administratie.

14 Belastingen

(in € x 1.000)	**2018 / 2019**	2017 / 2018
Belastingen over dit boekjaar	-360	-965
Wijziging latente belastingen	-165	32
Aanpassingen voorgaande jaren	1	-
	-524	**-933**

De effectieve belastingdruk bedraagt 29% (vorig jaar 25%). Afwijkingen van het nominale tarief kunnen ontstaan als een gevolg van buitenlandse activiteiten, fiscaal afwijkende waarderingen en investeringsfaciliteiten / aftrek.

15 Resultaat deelnemingen

(in € x 1.000)	**2018 / 2019**	2017 / 2018
Resultaat op aan- en verkopen van aandelen in groepsmaatschappijen	21.734	-
Aandeel in resultaat van deelnemingen	1.225	-193
	-22.959	**-193**

Transacties met verbonden partijen en leden

In haar normale bedrijfsuitoefening koopt en verkoopt de coöperatie goederen aan en van minderheidsdeelnemingen waarin beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Deze transacties vinden tegen normale voorwaarden plaats zoals ook met derden zou worden gehandeld.
Het totaal van inkopen van verbonden partijen buiten de groep bedraagt € 1,7 miljoen en de verkoop bedraagt € 84,9 miljoen. De totale inkoop bij leden bedroeg het afgelopen boekjaar € 44,0 miljoen terwijl voor een bedrag ad € 81,9 miljoen aan leden werd verkocht.

Bezoldiging bestuurders

De totale bezoldiging van de commissarissen van CZAV bedroeg over het boekjaar € 126.000 (vorig jaar € 126.000). De bezoldiging bestuurders is herleidbaar tot één natuurlijk persoon en daarom conform artikel 383 lid 1 Boek 2 BW, niet opgenomen in de jaarrekening.

CZAV

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A.

Enkelvoudige balans per 30 september 2019 *(Balance sheet as at 30 September 2019)*

na verwerking voorstel resultaatbestemming

	Activa *(Assets)* (in € x 1.000)	**2019**		2018	
	Vaste activa				
16	**Materiële vaste activa** *(Tangible fixed assets)*				
	Bedrijfsgebouwen en terreinen	12.663		12.330	
	Machines en installaties	3.932		3.217	
	Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.654		1.675	
	Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	-		68	
	In uitvoering	975		-	
			19.224		17.290
17	**Financiële vaste activa** *(Financial fixed assets)*				
	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	4.187		11.664	
	Overige deelnemingen	14.246		13.518	
	Belastinglatentie	666		870	
	Overige vorderingen	6.150		6.425	
			25.249		32.477
			44.473		**49.767**
	Vlottende activa *(Current assets)*				
18	**Voorraden** *(Stocks)*				
	Handelsgoederen		78.087		60.935
19	**Vorderingen** *(Receivables)*				
	Handelsdebiteuren	22.191		20.406	
	Vorderingen op groepsmaatschappijen	13.908		21.477	
	Vorderingen op overige deelnemingen	6.413		7.778	
	Belastingen en sociale premies	828		159	
	Overige vorderingen en overlopende activa	29.682		8.300	
			73.022		58.120
20	**Liquide middelen** *(Cash)*		1		1.463
			151.110		**120.518**
	Totaal activa *(Total assets)*		**195.583**		**170.285**

Enkelvoudige balans per 30 september 2019 *(Balance sheet as at 30 September 2019)*

na verwerking voorstel resultaatbestemming

	Passiva *(Equity and liabilities)* (in € x 1.000)	**2019**		2018	
21	**Eigen vermogen** *(Equity)*				
	Statutaire reserve	98.177		79.747	
	Wettelijke reserve	8.112		7.384	
	Algemene reserve	9.100		4.100	
			115.389		91.231
22	**Voorzieningen** *(Provisions)*				
	Pensioenen	27		29	
	Overige voorzieningen	590		629	
			617		658
23	**Langlopende schulden** *(Long term liabilities)*				
	Schulden aan kredietinstellingen		-		660
24	**Kortlopende schulden** *(Current liabilities)*				
	Schulden aan banken	6.626		-	
	Aflossingsverplichting langlopende schulden	-		670	
	Schulden aan leveranciers en handelskredieten	43.357		51.706	
	Schulden aan groepsmaatschappijen	6.323		5.670	
	Schulden aan overige deelnemingen	138		250	
	Belastingen en sociale premies	5.773		8.393	
	Overige schulden en overlopende passiva	17.360		11.047	
			79.577		77.736
	Totaal passiva *(Total equity and liabilities)*		**195.583**		**170.285**

Winst- en verliesrekening over 2018 / 2019

	(in € x 1.000)	2018 / 2019	2017 / 2018
	Resultaat CZAV U.A. na belastingen	2.497	2.695
25	Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	21.661	-185
	Resultaat na belastingen	**24.158**	**2.510**

Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

Geconsolideerde deelnemingen waarin de coöperatie invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de vennootschap in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening.

Aangezien de winst- en verliesrekening over 2018/2019 van de coöperatie in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is in de enkelvoudige jaarrekening volstaan met de weergave van een beknopte winst- en verliesrekening in overeenstemming met artikel 2:402 BW.

16 Materiële vaste activa

(in € x 1.000)	Gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedr.middelen	Niet aan de bedrijfsuitoef. dienstbaar	In uitvoering	Totaal
Stand per 1-10-2018						
Aanschafwaarde	38.641	15.889	7.287	190	-	62.007
Cumulatieve afschrijvingen	26.311	12.672	5.612	122	-	44.717
Boekwaarde 1-10-2018	**12.330**	**3.217**	**1.675**	**68**	**-**	**17.290**
Investeringen	2.043	1.462	540	-	975	5.020
Desinvesteringen	-981	-12	-49	-66	-	-1.108
Afschrijvingen	-729	-735	-512	-2	-	-1.978
Boekwaarde 30-9-2019	**12.663**	**3.932**	**1.654**	**-**	**975**	**19.224**
Cumulatieve afschrijvingen	25.200	13.165	5.787	113	-	44.265
Cumulatieve aanschafwaarde	37.863	17.097	7.441	113	975	63.489

In de post 'andere vaste bedrijfsmiddelen' zijn begrepen vervoermiddelen en kantoorinventarissen. Woningen zijn opgenomen onder de post 'niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar'. Op de roerende materiële vaste activa rust pandrecht ten behoeve van de bank.

17 Financiële vaste activa

(in € x 1.000)	Groeps-maatschappijen	Overige deelnemingen	Belasting-latentie	Overige vorderingen	Totaal
Boekwaarde 1-10-2018	11.664	13.518	870	6.425	32.477
Verwervingen / verstrekking	853	-	-	-	853
Verkopen	-7.129	-	-	-	-7.129
Aflossingen	-	-	-	-275	-275
Resultaat deelnemingen	-1.201	1.221	-	-	20
Dividenden	-	-493	-	-	-493
Overige mutaties	-	-	-204	-	-204
Boekwaarde 30-9-2019	**4.187**	**14.246**	**666**	**6.150**	**25.249**

Het bij verkopen groepsmaatschappijen opgenomen bedrag betreft de verkoop van Agrimarkt B.V.

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen zijn leningen opgenomen van in totaal € 6,2 miljoen (30-09-2018: € 6,4 miljoen). De resterende looptijd bedraagt 1 tot 4 jaar.

18 Voorraden

De voorraden kunnen als volgt naar de verschillende bedrijfstakken gesplitst worden weergegeven:

(in € x 1.000)	**2019**	2018
Consumptiegranen *(Grains)*	42.567	32.354
Meststoffen *(Fertilizers)*	16.678	10.479
Gewasbeschermingsmiddelen *(Crop protection)*	15.519	14.243
Overig *(Miscellaneous)*	3.323	3.859
	78.087	**60.935**

De afwaardering van deze voorraden verwerkt in de winst- en verliesrekening bedraagt € 153.000 (vorig jaar: € 310.000). Op de voorraden rust pandrecht ten behoeve van de bank.

19 Vorderingen

Onder de handelsdebiteuren is voor een totaal ad € 8,6 miljoen aan vorderingen op leden opgenomen (vorig jaar € 10,2 miljoen). Voor dubieuze debiteurenvorderingen is onder handelsdebiteuren een voorziening opgenomen van € 680.000 (vorig jaar € 560.000).
Onder de overige vorderingen is een bedrag voor de overdracht van een groepsmaatschappij opgenomen. Hiervoor wordt verder verwezen naar bladzijde 53 van deze jaarrekening.

20 Liquide middelen

Deze bestaan nagenoeg geheel uit kasgeld en banktegoeden in rekening courant. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de coöperatie.

21 Eigen vermogen

(in € x 1.000)	Stand 1-10-2018	Winst-verdeling	Stand 30-9-2019
Statutaire reserve	79.747	18.430	98.177
Wettelijke reserve ingehouden winsten deelnemingen	7.384	728	8.112
Algemene reserve	4.100	5.000	9.100
	91.231	**24.158**	**115.389**

In het bovenstaande overzicht is het aan de ledenraad voor te leggen voorstel voor resultaatsverdeling reeds verwerkt.

22 Voorzieningen

(in € x 1.000)	Pensioenen	Overige
Boekwaarde 1-10-2018	29	629
Onttrekkingen	-2	-
Vrijval	-	-39
Boekwaarde 30-9-2019	**27**	**590**

Een bedrag van € 200.000 zal aangewend worden binnen 1 tot 5 jaar.
Het restant van de voorzieningen kent een looptijd van langer dan 5 jaar.

Overige voorzieningen

Dit betreft voorzieningen in verband met jubileumuitkeringen, bodemsanering en opleveringsverplichtingen bij beëindiging huurcontracten.

23 Langlopende schulden

Deze bestaat uit een banklening. De lening is in dit boekjaar geheel afgelost.

24 Kortlopende schulden

De coöperatie beschikt bij haar bankiers over rekening courant kredieten. De maximale kredietlimiet bij bankiers bedraagt € 30 miljoen (vorig jaar € 30 miljoen). De rente over deze faciliteiten is gebaseerd op EURIBOR tarieven.

Onder de schulden aan leveranciers en handelskredieten is een schuld ad € 30 miljoen aan leden verantwoord (vorig jaar € 35,2 miljoen). Over een deel van de schulden aan leden wordt een rente vergoed van 0,3%.

Onder overige schulden is een schuld opgenomen inzake de per balansdatum te verwachten verplichtingen uit hoofde van reeds aan CZAV geleverde granen.

Niet in de balans opgenomen regelingen en verplichtingen

Verstrekte zekerheden

Als zekerheid voor de (kortlopende) schulden aan kredietinstellingen zijn de volgende zaken verpand:
- voorraden
- inventarissen

Voorts is een hypotheek verstrekt ad € 15 miljoen met als onderpand twee bedrijfspanden met grond van CZAV.

Afgegeven garanties

Ten gunste van een partij is een bankgarantie afgegeven voor € 0,3 miljoen; deze garantie heeft een langlopend karakter.

Huur- en overige verplichtingen

- Inzake de lease van bedrijfswagens bestaat nog een leaseverplichting van totaal € 0,5 miljoen per jaar gedurende 3 jaar.
- In het kader van de handelsactiviteiten van de Coöperatie zijn er verkoopcontracten met afnemers aangegaan die een looptijd langer dan een jaar hebben. Het langst lopende contract heeft een resterende contractduur van twee jaar.
- De coöperatie heeft verkoopverplichtingen inzake de afzet van producten voor een bedrag van € 10,5 miljoen. Deze kennen een looptijd van korter dan een jaar.
- Ten aanzien van investeringen in materiele vaste activa is sprake van resterende investeringsverplichtingen van in totaal € 2,8 miljoen.

25 Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

(in € x 1.000)	**2018 / 2019**	2017 / 2018
Resultaat op verkopen van aandelen in groepsmaatschappijen	21.641	-
Aandeel in resultaat van groepsmaatschappijen	-1.201	8
Aandeel in resultaat van overige deelnemingen	1.221	-193
	21.661	**-185**

Accountantskosten

De accountantskosten over het boekjaar 2018/2019 bedragen € 125.000 en bestaat voor een bedrag van € 122.000 uit de controle van de jaarrekening (vorig jaar € 115.000). De kosten voor controle van de jaarrekening betreffen het gehele boekjaar, ongeacht of de werkzaamheden reeds in het boekjaar zijn verricht.

Lijst van kapitaalbelangen in %

Geconsolideerde groepsmaatschappijen	**2018 / 2019**	2017 / 2018
Agriant B.V., Emmen	100	100
Agrimarkt B.V., Wemeldinge	100	100
Luc Pauwels N.V., Assenede, België	70	70
Pauwels Logistics N.V., Assenede, België	70	70
Holding Agrea B.V., Panningen	70	62
OK Zeeland B.V., Wemeldinge	100	100
CZAV Energy B.V., Wemeldinge	100	100

Vennootschappen waarin voor ten minste 20% wordt deelgenomen	**2018 / 2019**	2017 / 2018
Cebeco Granen B.V., Rotterdam	50	50
Nedato B.V., Oud-Beijerland	33	33
Vitelia Agrocultuur B.V., Oirlo	25	25
Vakutrans Holding B.V., Helvoirt	20	20
CAV Agrotheek B.V., Wieringerwerf	35	35
Heyboer Holding B.V., Wieringerwerf	50	50

Overige gegevens

Statutaire regeling bestemming resultaat

In artikel 27 van de statuten is opgenomen dat op voorstel van de directie en raad van commissarissen een door de ledenraad vast te stellen bedrag wordt gereserveerd. De statutaire reserve mag tijdens het bestaan van de coöperatie niet aan de leden worden uitgekeerd. De algemene reserve staat ter beschikking van de ledenraad.

Statutaire aansprakelijkheid

Conform artikel 11 van de statuten is elke aansprakelijkheid van de leden of oud-leden voor een tekort van de coöperatie door haar ontbinding dan wel faillietverklaring of andere oorzaak uitgesloten.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

AAN: DE DIRECTIE EN RAAD VAN COMMISSARISSEN VAN DE COÖPERATIEVE ZUIDELIJKE AAN- EN VERKOOPVERENIGING U.A.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening eindigend op 30 september 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 30 september 2019 van de Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A. te Wemeldinge gecontroleerd.
Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A. op 30 september 2019 en van het resultaat over de periode 1 oktober 2018 tot en met 30 september 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:
- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 30 september 2019;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over de periode 1 oktober 2018 tot en met 30 september 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van de Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging U.A. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd het verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de coöperatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 3 december 2019

Ernst & Young Accountants LLP

P.J.J. Vlak RA

Oostelijke Kanaalweg 5 | 4424 NC Wemeldinge | Tel. +31 (0)113 62 90 00
Postbus 402 | 4460 AV Goes | www.czav.nl